Leviticul - Comentarii W. McDonald

A. Ofranda arsă de tot (cap. 1)

Levitic începe cu momentul în care Domnul îl cheamă pe Moise, vorbindu-i din cortul întâlnirii. După cum a remarcat Bonar, în citatul de la începutul comentariului asupra cărţii Levitic, nici o altă carte „nu cuprinde mai multe din înseşi cuvintele rostite de Dumnezeu decât Levitic, fapt de natură să demonstreze necesitatea de a o studia cu şi mai multă râvnă şi dăruire."

La început Domnul prescrie cinci jertfe: arsă de tot, de mâncare, de pace, pentru păcat şi pentru călcare de lege. Primele trei erau cunoscute sub denumirea de jertfe de o plăcută mireasmă iar ultimele două ca jertfe pentru păcat. Primele trei erau voluntare, ultimele două obligatorii.

Primul mesaj pe care doreşte Dumnezeu să-l transmită copiilor lui Israel este că ei au datoria de a aduce ofrande Domnului din animalele lor - atât din cirezile, cât şi din turmele lor de oi.

Capitolul 1 se ocupă de jertfa arsă de tot (ebr. olaki) Existau trei trepte, în funcţie de posibilităţile materiale ale celui ce aducea jertfa: un taur din turmă (v. 3; cf. v, 5), deci un animal de parte bărbătească fără cusur; un berbec sau un ţap (v, 10), deci un animal de parte bărbătească fără cusur; turturele sau pui de porumbei (v. 14). Toate acestea erau animale paşnice; nici un animal de natură sălbatică nu era jertfit pe altarul Domnului.

Peter Pell sugerează că taurul îl reprezintă pe Domnul nostru ca Lucrătorul neobosit şi răbdător, care întotdeauna împlineşte voia Tatălui în viaţa Sa de slujire desăvârşită şi în moartea Sa de jertfă desăvârşită. Oile îl reprezintă pe Domnul în ipostaza Celui blând şi smerit, care se supune de bună voie şi fără murmur voii lui Dumnezeu. Oaia îl reprezintă pe Cristos ca înlocuitor sau Substitut al nostru. Turturica ni-L prezintă ca fiind Cel ceresc şi de asemenea ca Om al durerilor (turturica fiind asociată cu sentimentele de jale).

”Iată, Victima fără pată moare, Pe lemnul crucii plăteşte pentru păcatele mele Mielul lui Dumnezeu, Jertfa desăvârşită, Care S-a dăruit pentru mine!” - Autor anonim

Îndatoririle celui ce aducea jertfa: El aducea jertfa la uşa cortului întâlnirii, lângă altarul de bronz (v. 3); punea mâna pe capul victimei (v. 4)) (sau: „se rezema cu mâna de victimă, se bizuia pe ea"); înjunghia taurul (v. 5) sau ţapul sau capra (v. 11); jupuia animalul şi-l tăia în bucăţi (v. 6, 12); spăla măruntaiele şi picioarele cu apă (v. 9,13). În versetul 3 sintagma: „de bună voie" este tradusă în unele versiuni prin „ca să fie primit" sau „ca să fie plăcut înaintea Domnului", Observaţi versetul 4.

Îndatoririle preoţilor: Ei stropeau sângele animalului de jur împrejur pe altar (v. 5,11); făceau, foc pe altar şi puneau lemne pe foc (v. 8,12). Tot ce se afla pe altar ardea, în afara de pielea animalului (v. 13;7:8). În cazul păsărilor, preotul îi rupea capul, lăsând să i se scurgă sângele în partea laterală a altarului. Apoi punea guşa cu penele ei şi le arunca în partea de est a altarului, după care despica trupul păsării fără să-l taie în bucăţi şi ardea pasărea pe altar. Verbul folosit pentru descrierea acţiunii de ardere este identic cu cel folosit în cazul arderii tămâiei; în schimb în cazul jertfelor pentru păcat, se foloseşte un alt verb.

Distribuirea jertfei: Tot ce ardea pe altar aparţinea lui Dumnezeu; pielea era dată preoţilor (7:8); ofertantul nu primea nici o parte din această jertfă.

Persoana care aducea o jertfă de ardere de tot exprima completa sa predare şi devotamentul integral pentru Domnul. Aflăm din alte părţi ale Scripturii că această ofrandă era adusă în diverse şi multiple ocazii. (Pentru amănunte, consultaţi un dicţionar biblic.)

De obicei, jertfa arsă de tot îl înfăţişează pe Cristos, Cel fără pată, jertfindu-Se pe de-a-ntregul lui Dumnezeu. Pe altarul de la Calvar Mielul lui Dumnezeu a fost mistuit cu totul de flăcările justiţiei divine. Admirabilul imn compus de Amelia M. Huli surprinde cu acurateţe spiritul acestei jertfe:

”Am fost la altar şi L-am văzut pe Miel Cum a fost prefăcut în cenuşă pentru mine; Şi am urmărit dulcea mireasmă suindu-se la cer, Fiind bine primită de Tine, o, Tată.”

B. Ofranda de cereale (cap. 2)

Numită şi jertfa de mâncare, această ofrandă de cereale (ebr. minhah) era o jertfă din floarea făinii sau din grâne (termenul „meat" din versiunea KJV („carne" în engleza contemporană) avea în 1611, când a apărut această traducere, sensul de alimente solide, prin opoziţie cu lichidele. În engleza secolului al 17-lea pentru carne se folosea termenul flesh. Unii cărturari consideră că termenul minhah ar deriva din rădăcina verbului „a conduce" sau „a călăuzi").

Jertfa propriu-zisă: Existau diverse tipuri de ofrande de cereale, după cum urmează: din floarea făinii, cu untdelemn şi cu tămâie (v. 1). Aceasta nu se gătea, ci se lua doar un pumn din ea şi se ardea pe altar (v. 2). Existau trei tipuri diferite de pâine sau turte:

(a) coaptă în cuptor (v. 4);

(b) coaptă in tigaie (v. 5);

(c) gătită într-un vas acoperit (v. 7; KJV şi RSV spun: „tigaie pentru friptura", dar unii cred că această ofrandă era fiartă în apă, ca în cazul găluştelor; versiunea română Azimioară: „coaptă pe grătar"). Mai erau apoi grăunţele, reprezentând roadele dintâi ale recoltei, care erau prăjite în foc (v. 14). Versetul 12 se referă la o ofrandă specială de mâncare (23:15-21) care nu era arsă pe altar, deoarece conţinea dospeală.

Nu era voie să se folosească nici o dospeală sau miere, la nici una din aceste ofrande de mâncare (v. 11), întrucât acestea presupuneau fermentare şi dulceaţa în stare nativă. Dar la ofrande se adăuga sare, ca semn al legământului încheiat între Dumnezeu şi Israel, sarea aceasta fiind numită: sarea legământului (v. 13) şi semnificând faptul că legământul nu putea fi desfăcut, anulat sau desfiinţat. Vezi Num 18:19;2Cron 13:5:Ezec 43:24, unde se fac alte referiri la „legământul sării".

Îndatoririle ofertantului: El pregătea ofranda acasă şi o aducea la preoţi (v. 2,8).

Îndatoririle preotului: Preotul prezenta ofranda la altar (6:14); apoi lua un pumn din ofrandă şi ardea acest pumn memorial pe altar (v. 2,9).

Distribuirea ofrandei: Acest „pumn memorial", ars pe altar împreună cu toată tămâia, era al Domnului; preoţii aveau voie să ia pentru ei restul ofrandei, ca hrană (v. 3,10). Preotul care oficia slujba avea dreptul să ia din tot ce se cocea sau gătea într-un vas sau într-o tigaie (7:9). Tot ce era amestecat cu untdelemn şi tot ce era uscat aparţinea restului preoţilor (7:10); ofertantul nu primea nici o parte din această ofrandă.

Persoana care aducea jertfa de mâncare recunoştea belşugul de lucruri bune pe care i l-a dăruit Domnul în viaţă, reprezentat prin făină, tămâie, untdelemn (şi vin, în cazul jertfei de băutură).

Pe plan simbolic această ofrandă reprezintă perfecţiunea morală a vieţii Mântuitorului (floarea fainii), nepătată de rău (absenţa dospelii), de o mireasmă plăcută înaintea lui Dumnezeu (tămâia) şi plină de Duhul Sfânt (untdelemnul) - idee exprimată admirabil de autorul acestui imn:

”Viaţă plină de iubire, ce se varsă înmiresmată şi sfântă!

Viaţă aşezată între spinii unei lumi pline de cruzime,

În mijlocul căreia străluceşte şi mai luminos, dându-şi parfumul ales!

Viaţă, din care faţa iubirii lui Dumnezeu se arată în toată splendoarea ei,

dar plină de smerenie, îndemnându-ne şi pe noi, o, Doamne,

la picioarele Tale să ne plecăm!”

C. Ofranda de pace (cap. 3)

Jertfa de pace (de părtăşie sau de mulţumire) (ebr.: shelem - cuvântul acesta, redat aproape întotdeauna în forma sa de plural shelamîm, este înrudit cu binecunoscutul shalom din limba ebraică. Gama de semnificaţii a termenului în limba ebraică este mult mai cuprinzătoare decât absenţa ostilităţii, incluzând şi ideea de prosperitate, bunăstare, întregire şi pace cu Dumnezeu. Un al doilea sens al cuvântului este o jertfă de comuniune în prezenţa lui Dumnezeu. De obicei (nu însă în cazul de faţă) jertfa de pace ocupă ultimul loc, drept care unii cărturari consideră că termenul ar proveni dintr-un cuvânt vechi, cu înţelesul de „a completa", „a încheia". Carr face o aplicaţie adecvată pe marginea acestei semnificaţii: „Dacă sensul acesta este sensul avut în vedere, referirile din NT la Cristos ca Pacea noastră (de ex. Efes 2:14) capătă o semnificaţie deosebită, întrucât El este jertfa finală pentru noi - cf. Evr 9:27; 10:12") celebra pacea cu Dumnezeu, întemeiată pe eficacitatea sângelui ispăşitor. Era o sărbătoare a bucuriei, iubirii şi comuniunii.

Ofranda propriu-zisă: Şi la această jertfă existau trei trepte: un animal din turmă (boi sau vite), de parte bărbătească sau femeiască (v. 1-5); un miel din turmă, de sex masculin sau feminin (v. 6-11); o capră din turmă, de sex masculin sau feminin (v. 12-17).

Îndatoririle ofertantului: El aducea animalul înaintea Domnului la poarta curţii (v. 1,2,7,12); îşi punea mâna pe capul victimei (v. 2,8,13); o înjunghia la uşa cortului (v. 2,8,13); separa anumite părţi din animal - grăsimea, rinichii şi grăsimea de pe ei, de pe coapse şi prapurul ficatului, pe care-l va dezlipi de lângă rinichi - pe care le ardea apoi pe altar (v. 2,4,9,10,14,15).

Îndatoririle preoţilor: Ei stropeau sângele pe altar de jur împrejur (v. 2,8,13); ardeau partea care se cuvenea Domnului (grăsimea, etc.) deasupra jertfei arse de tot (v.5).

Distribuirea ofrandei: Partea Domnului, numită mâncarea unei jertfe mistuite de foc (v. 11), era grăsimea, rinichii şi grăsimea de pe ei, de pe coapse şi prapurul ficatului; în Levitic 7:32,33 aflăm că preotul care oficia slujba primea coapsa dreaptă după ce aceasta fusese prezentată mai întâi ca ofrandă legănată; ceilalţi preoţi primeau pieptul animalului (7:31). Acesta era prezentat mai întâi ca jertfă legănată înaintea Domnului; ofertantul primea restul jertfei (7:15-21). Este singura ofrandă în care ofertantul primea o porţiune din ea. Probabil el organiza apoi un ospăţ pentru familia şi prietenii lui, un fel de masă a părtăşiei. În felul acesta ofranda promova pacea între israeliţii aflaţi sub prevederile legământului.

Persoana care aducea această ofrandă exprima recunoştinţa şi bucuria sa pentru pacea care îi umplea inima, în starea sa de părtăşie cu Iehova. O persoană putea aduce o ofrandă de pace şi în legătură cu vreun jurământ pe care l-a făcut Domnului sau ca prinos de recunoştinţă pentru o favoare deosebită ce i s-a făcut.

De asemenea jertfa mai are o semnificaţie tipică (simbolică), după cum arată Peter Pell:

”Lucrarea isprăvită a lui Cristos în relaţie cu credinciosul se vede limpede în această jertfă de pace. Domnul Isus este pacea noastră (Efes 2: 14), după ce a făcut pace prin sângele Său vărsat pe crace (Col 1:20). El a predicat această pace celor care erau departe şi celor care erau aproape (Efes 2:17), surpând astfel zidul mijlociu al despărţirii dintre evrei şi neamuri. În Cristos Dumnezeu şi păcătosul se întâlnesc în pace; duşmănia de care aveam parte a dispărut. Dumnezeu este satisfăcut pentru că s-a făcut ispăşire pentru păcat, păcătosul este reconciliat şi ambii sunt satisfăcuţi cu Cristos şi cu tot ce a făcut El.”

Imnul compus de Lordul Adalbert Cecil preamăreşte lucrarea săvârşită de Cristos pentru noi:

”O, pace minunată ce izvorăşte de-a pururi din gândurile nutrite de Dumnezeu faţă de Fiul Său! O, pace minunată de a şti că toate s-au rezolvat la cruce.

Pace cu Dumnezeu! Sângele din cer îmi spune că sunt iertat în vremea de acum. Pace cu Dumnezeu! Domnul e viu în vecii vecilor!

Neprihănirea mi-a fost trecută acum în cont, făcându-mă liber cu adevărat.”

Israeliţilor li s-a interzis să mănânce grăsimea sau sângele, întrucât acestea aparţineau Domnului. Pe lângă sensul ei simbolic, această regulă privitoare la grăsime a fost, desigur, un fel de medicină preventivă. Astăzi medicii recomandă o reducere a consumului de grăsime, cu scopul

de a diminua cazurile de hipertensiune, boli cardio-vasculare şi maladii pulmonare.

Aceste prime trei jertfe - cea arsă de tot, cea de mâncare şi cea de pace - au avut locul lor bine stabilit în viaţa de închinare publică a naţiunii, dar, desigur, puteau fi aduse oricând Domnului şi de către persoane individuale, pe bază voluntară. Israeliţilor li s-a poruncit însă să aducă următoarele două jertfe în cazul în care cineva a păcătuit. Vedem astfel cum sunt îngemănate aceste două concepte, închinarea voluntară şi ispăşirea obligatorie, în cadrul jertfelor.

D. Ofranda pentru păcat (4:1-5:13)

Jertfa pentru păcat (ebr.: hattath - oricât de ciudat ar părea acest lucru, termenul ebraic de aici, ce apare de aproape 300 de ori în VT, poate însemna fie „păcat", fie „jertfă pentru păcat) a fost rânduită pentru un popor răscumpărat. Ea nu se referă la un păcătos care vine la Domnul căutând mântuirea, ci îl are în vedere pe un israelit, guvernat de legământul încheiat de Domnul cu poporul Sau, care caută iertare. Are de a face cu păcatele săvârşite fără ştiinţă şi fără intenţie.

Jertfa propriu-zisă: Existau diferite trepte de jertfe, în funcţie de persoana care a păcătuit: Preotul uns - adică marele preot, dacă prin păcatul său acesta a adus vină asupra poporului (v. 3) - aducea un viţel fără cusur. Întreaga adunare (v. 13) aducea de asemenea un viţel; o căpetenie (v. 22) aducea un ţap fără cusur; o persoană obişnuită (v. 27) aducea o iadă fără cusur (v. 28) sau un miel de sex feminin, fără cusur (v. 32). (Termenul din ebraică indică faptul că erau animale ajunse la maturitate.)

Îndatoririle celor ce aduceau jertfa: În general ofertantul aducea animalul la poarta curţii tabernacolului, îl prezenta Domnului, îşi punea mâna pe capul său, îl înjunghia şi despărţea grăsimea, rinichii şi prapurul ficatului. Bătrânii Israelului efectuau această operaţie în locul adunării (v. 15). Moartea victimei era considerată, simbolic, drept moartea păcătosului.

Îndatoririle preotului: Pentru el şi pentru adunare, marele preot ducea sângele jertfei în locul sfânt din tabernacol, îl stropea de şapte ori în faţa perdelei (v. 5,6,16,17) şi pe coarnele altarului de aur al tămâierii (v. 7,18). Apoi turna restul sângelui la temelia altarului jertfei arse de tot (v. 7,18). În cazul unui dregător sau al oamenilor de rând, un preot stropea sângele pe coarnele altarului arderii de tot, turnând restul sângelui în partea inferioară a altarului (v, 25,30,34). Pentru toate categoriile de israeliţi el ardea grăsimea, rinichii, grăsimea de deasupra ficatului, ficaţii şi prapurul ficatului pe altarul arderii de tot (v. 8-10,19,26,31). În cazul jertfei pentru marele preot sau pentru întreaga adunare, restul animalului era dus afară din tabără şi ars (v. 11,12,21).

Distribuirea ofrandei: Partea Domnului era cea care se ardea pe altar - grăsimea, rinichii, prapurul ficatului, etc. Preotului i se permitea să mănânce carnea ofrandelor unui dregător sau ale unui om de rând, întrucât sângele acestor jertfe nu era introdus în sanctuar (7:30), cum era cazul la ofrandele marelui preot şi ale adunării (4:5,6,16,17). De asemenea el putea mânca ofrandele descrise la 5:6,7,11, din acelaşi motiv. Nici o parte a ofrandelor de mai sus nu era pusă deoparte pentru ofertant.

Trupul oricărei ofrande pentru păcat al cărei sânge a fost introdus în locul sfânt era ars afară din tabără. Tot aşa şi Domnul nostru, prin sângele Său propriu, a intrat în locul sfânt o dată pentru totdeauna (Evr 9:12) după ce a suferit în afara oraşului Ierusalim. Suntem îndemnaţi „să ieşim la El afară din tabără, purtând ocara Lui" (Evr 13:13).

Notă: sintagma „păcat comis din neştiinţă" pare să însemne mai mult decât simpla neştiinţă cu privire la acel păcat, sensul fiind probabil acela că păcatul nu a fost comis în mod intenţionat, că nu a fost săvârşit ca act de sfidare sau de răzvrătire. Nu exista jertfă pentru păcatul comis cu voia, ci acesta reclama pedeapsa cu moartea (Num 15:30).

Persoana care aducea o jertfă de păcat recunoştea că a păcătuit, dar fără intenţie, ci din slăbiciune sau nebăgare de seamă. El voia să obţină iertarea pentru păcate şi curăţirea ceremonială.

Jertfa pentru păcat ne îndreaptă privirile, în mod simbolic, spre Cristos, care „a fost făcut păcat" pentru noi, deşi El nu a cunoscut nici un păcat, pentru ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El. Unii sugerează că jertfa pentru păcat îl întruchipează pe Cristos care Se ocupă de ceea ce suntem, pe când jertfa pentru nelegiuire îl înfăţişează ocupându-Se de ceea ce am făcut.

”Pe El, cel sfânt, care n-a cunoscut nici un păcat, Dumnezeu L-a făcut păcat pentru noi;

Pe acea cruce a ruşini

Mântuitorul a murit ca sufletele să ni le câştige.

Sângele Lui scump a fost singurul care a putut

Să spele ale noastre păcate, îndepărtându-le.

Prin slăbiciune El asupra iadului a triumfat

Prin moarte El biruinţa a câştigat.”

Hannah K. Budingiiam

Primele 13 versete din capitolul 5 par să descrie jertfa pentru nelegiuire (vezi v. 6), dar în general se recunoaşte că aceste versete au de a face cu alte două trepte ale jertfei pentru păcat. Motivul pentru care nu le tratam în cadrul jertfei pentru nelegiuire este faptul că nu se spune nimic despre restituţie, care constituia o parte importantă a jertfei pentru nelegiuire. (Dar se recunoaşte de comun acord că versetele 1-13 sunt strâns înrudite atât cu jertfa pentru păcat, cât şi cu cea pentru nelegiuire).

În loc să se ocupe de anumite categorii de oameni, aceste jertfe au de a face cu diverse tipuri de păcate:

Versetul 1 descrie omul care deşi ştie că s-a comis o infracţiune, refuză să depună mărturie după ce marele preot îl pune sub prestare de jurământ. Ca evreu care trăia sub lege, Isus a depus mărturie când marele preot L-a pus sub stare de jurământ (Mt 26:63,64).

Versetul 3 descrie necurăţia contractată prin atingerea de o persoană bolnavă de lepră, de o rană supurândă, etc. Versetul 4 are de a face cu rostirea unor jurăminte pripite sau facerea unor promisiuni pe care cineva constată ulterior că nu le poate îndeplini.

Ofranda propriu-zisă: Existau trei tipuri de jertfe pentru aceste păcate, în funcţie de capacitatea ofertantului de a plăti:

- un animal de sex feminin din turmă, o oaie sau o capră, ca jertfă pentru păcat (v. 6);

- două turturele sau doi pui de porumbel, unul ca jertfă pentru păcat, iar celălalt ca ardere de tot (v. 7);

- a zecea parte dintr-o efă de floarea făinii, fără untdelemn şi fără tămâie (v. 11.).

Această jertfa era la îndemâna până şi a celui mai sărac israelit. Tot aşa, nimeni nu este exclus de la iertarea care se capătă prin Cristos. În versetele 11-13 se naşte întrebarea: „Cum poate o ofrandă de mâncare să constituie o ofrandă pentru păcat, când ştim că fără vărsare de sânge nu există iertare de păcate?" (Evr 9:22). Răspunsul e că această ofrandă era adusă deasupra unei jertfe ce ardea pe altar şi care avea sânge, jertfa de mâncare căpătând astfel valoarea unei jertfe de sânge.

Îndatoririle ofertantului: Mai întâi de toate, el îşi mărturisea vinovăţia (v. 5), apoi aducea ofranda sa la preot (v. 8).

Îndatoririle preotului: În cazul unei oi sau capre, el o aducea în conformitate cu instrucţiunile din capitolul 4, privind ofranda pentru păcat, dacă ofranda consta din două păsări, el oferea o pasăre ca jertfă pentru păcat, rupându-i gâtul, stropind o parte din sânge în partea laterală a altarului şi lăsând restul să curgă la temelia altarului (v. 8,9). Apoi aducea a doua pasăre ca jertfă mistuită, arzând-o de tot pe altarul de bronz (v. 10). Dacă ofranda consta din floarea fainii, preotul lua un pumn din ea şi-l ardea pe altarul arderii de tot. El îl ardea deasupra altor jertfe ce presupuneau vărsarea de sânge, conferindu-i astfel caracterul unei jertfe pentru păcat (v. 12).

Distribuirea jertfei: Partea Domnului consta din tot ce ardea pe altar. Preotul avea dreptul la tot ce rămânea (v. 13).

E. Ofranda pentru nelegiuire (5:14-6:7)

Ofranda sau jertfa pentru nelegiuire (ebr.: asham) - deşi versiunile RSV şi NEB traduc aici „jertfă pentru vinovăţie", este preferabilă traducerea tradiţională - este descrisă în pasajul cuprins între 5:14 şi 6:7. Trăsătura distinctivă a aceste jertfe este faptul că trebuia să se facă restituţie pentru păcatul comis înainte de a fi fost adusă ofranda (5:16).

Existau mai multe tipuri de păcat pentru care trebuie să se aducă o ofrandă.

Nelegiuirea comisă faţă de Dumnezeu: A nu-I acorda Domnului ceea ce era a Lui - zeciuielile şi ofrandele, consacrarea roadelor dintâi sau a întâilor născuţi, etc. (5:14). Comiterea din neştiinţă a unei fapte interzise de Domnul (5:17) şi după câte se pare o faptă care reclama restituţie. „În cazurile în care nu se putea stabili cine a fost nedreptăţit, israelitul ce ţinea cu tot dinadinsul să respecte legea aducea totuşi o ofrandă de vinovăţie în mod separat".

Nelegiuirea împotriva omului: Tratarea cu înşelăciune a aproapelui în chestiunea unei depuneri sau târg sau un act de jaf sau de asuprire (6:2).

Găsirea unui obiect pierdut şi declaraţia sub jurământ că nu a fost găsit (6:3).

Se cerea o ofrandă pentru nelegiuire şi în cazul comiterii unei fapte de imoralitate cu o sclavă care era logodită (19:20-22); de asemenea pentru curăţirea unui lepros (14:10-14) şi întinarea unui nazireat (Num 6:6-12).

Ofranda propriu-zisă: Un berbec fără cusur (5:15,18;6:6) sau un miel de sex masculin în cazul unui lepros (14:12) sau a unui nazireat (Num 6:12).

Îndatoririle ofertantului: În cazul unei nelegiuiri comise împotriva lui Dumnezeu, mai întâi ofertantul aducea preotului restituţia, cu un adaos de douăzeci de procente. Apoi aducea animalul la preot, la intrarea în curtea tabernacolului, îl prezenta Domnului, îşi punea mâna pe capul animalului şi-l înjunghia. Apoi scotea grăsimea, coada, rinichii şi prapurul ficatului. Procedura era aceeaşi ca în cazul unei nelegiuiri comise împotriva aproapelui. În ambele cazuri, ofertantul trebuia să achite o penalitate de douăzeci la sută, menită să-i aducă aminte că păcatul nu este aducător de profit, ci, dimpotrivă se plăteşte şi încă foarte scump!

Îndatoririle preotului: El stropea sângele pe altarul de bronz de jur împrejur (7:2); apoi ardea grăsimea, coada, grăsimea care acoperă măruntaiele, rinichii şi prapurul ficatului pe altar (7:3,4).

Distribuirea jertfei: Partea Domnului era cea care ardea pe altar (7:5). Preotul care oficia slujba primea pielea berbecului (7:8). Toţi preoţii se înfruptau din carnea animalului (7:6). Ofertantul nu primea nici o parte din jertfa pentru păcat sau pentru nelegiuire.

După cum am arătat, persoana care aducea o jertfă pentru nelegiuire căuta ispăşire pentru o acţiune de-a sa care a provocat pierderi sau daune altcuiva.

Pe plan simbolic, jertfa pentru nelegiuire ne îndreaptă privirile spre acel aspect ai lucrării lui Cristos prin care El a restaurat ceea ce de la început El nu luase (Ps 69:4b). Prin păcatul omului, Dumnezeu a fost jefuit de slujire, închinare, ascultare şi slavă. Iar omul însuşi a fost jefuit de viaţă, pace, bucurie şi părtăşie cu Dumnezeu. Ca jertfa noastră pentru nelegiuire. Domnul Isus nu numai că a restaurat ceea ce se furase prin păcatul omului, ci a adăugat pe deasupra. Asta întrucât Dumnezeu a primit mai multă slavă prin lucrarea încheiată a lui Cristos decât dacă păcatul n-ar fi pătruns deloc în lume. Iar noi o ducem mai bine în Cristos decât am fi dus-o vreodată dacă Adam n-ar fi căzut.

”De straiele sale divine El S-a lepădat,

Învelindu-Şi Dumnezeirea într-o mantie de lut;

Şi în acel veşmânt Şi-a etalat măiastra-I iubire.

Restituind ceea ce de fapt nu luase niciodată.”

Autor anonim

Secţiunea cuprinsă între 6:8 şi 7:38 prezintă „legea jertfelor". În multe privinţe, este foarte similară cu cele precedente, cu deosebirea că se adresează preoţilor, pe când instrucţiunile precedente erau destinate copiilor lui Israel (1:2).

Legea jertfei mistuite: Detalii suplimentare sunt date cu privire la veşmintele purtate de preot, maniera în care detaşa cenuşa rămasă de la arderea de tot şi atenţia pe care trebuia s-o acorde ca focul de pe altar să nu se stingă niciodată. Cenuşa era aşezată mai întâi în partea de est a altarului, după care era dusă afară din tabără, într-un loc curat.

Legea jertfei de cereale: Aici aflăm că preoţii trebuiau să mănânce partea lor din jertfă în interiorul curţii tabernacolului şi că nu trebuia să se folosească dospeală, deoarece era prea sfântă pentru Domnul.

Oricare din copiii de sex masculin ai lui Aaron puteau să mănânce jertfa de cereale, dar trebuiau să fie sfinţi, adică curaţi din punct de vedere ceremonial. Aceşti preoţi nu deveneau sfinţi atingându-se de jertfe. Sfinţenia nu se transmitea prin atingere, dar întinarea se transmitea în felul acesta (Hag 2:11-13). Keil şi Delitzsch interpretează ultima parte a acestui verset în sensul că „orice mirean care se atingea de aceste lucruri prea-sfinte devenea sfânt în urma contactului cu ele, în consecinţă el trebuind să se păzească de întinare în acelaşi mod ca şi preoţii sfinţiţi."

Versetele acestea descriu o jertfă specială de cereale pe care marele preot trebuia s-o aducă dimineaţa şi seara, încontinuu. Era o jertfă arsă de tot, mistuită de foc.

Legea jertfei pentru păcat: Cum am arătat deja, preotul avea voie să mănânce porţiuni din anumite jertfe pentru păcat (cele descrise în Lev 4:22-5:13), în cazul cărora sângele nu era dus în sanctuar). Jertfele trebuiau mâncate în curtea tabernacolului. Observaţi că această jertfă era prea sfântă. Daca un mirean se atingea de carnea jertfei, trebuia să fie sfânt sau consacrat şi trebuia să se curăţească de întinare ceremonială, asemenea preoţilor, deşi nu putea să exercite funcţiile preoţeşti. Dacă o parte a sângelui era stropită pe o haină, acea haina trebuia spălată - nu pentru că era necurată, ci pentru ca sângele prea sfânt să nu fie scos din sanctuar şi introdus în viaţa de toate zilele, fiind astfel profanat. Un vas de lut folosit pentru prepararea cărnii jertfei de păcat trebuia spart, întrucât vasele de lut, fiind poroase, absorbeau o parte a sângelui şi puteau fi folosite ulterior în scopuri profane. Un vas de bronz trebuia frecat bine şi clătit cu apă, pentru ca nu cumva vreo părticică a jertfei prea sfinte pentru păcat să intre în contact cu vreun alt lucru comun sau necurat. Jertfa pentru păcat, asemenea jertfei pentru vinovăţie, trebuia înjunghiată în locul unde se înjunghia jertfa pentru ardere de tot, adică în partea de nord a altarului (1:11), locul umbrelor.

Primele şapte versete ale capitolului 7 fac o trecere în revistă a legii jertfei pentru nelegiuire, tratată aproape integral la 5:14-6:7.

Versetul 8 se referă la jertfa arsă de tot şi arată că preotul care oficia slujba avea dreptul să primească pielea animalului.

Versetul 9 indică porţiunea din jertfa de cereale care îi revenea preotului oficiant iar versetul 10 ce le revenea celorlalţi preoţi.

Legea jertfei de pace este dată în 7:11-21. Existau trei tipuri de jertfe de pace, în funcţie de motivul sau scopul ofrandei: pentru... mulţumire (v. 12), pentru a-I aduce laudă lui Dumnezeu pentru vreo binecuvântare deosebită; pentru un jurământ (adică o ofrandă votivă) (v. 16), „ca împlinire a unei promisiuni sau angajament făcut lui Dumnezeu pentru că a dăruit răspunsul la o anumită cerere făcută în rugăciune; de exemplu, păzirea de primejdii într-o călătorie plină de pericole"; de bună voie sau voluntare (v. 16,17). „Aceasta era după câte se pare sub forma unei expresii spontane de laudă la adresa lui Dumnezeu, în semn de recunoştinţă pentru ceea ce S-a revelat El a fi." Jertfa pentru pace propriu-zisă era un animal de sacrificiu (cap. 3), dar aici aflăm că era însoţită de turte şi pâine. Turtele ce trebuiau să însoţească o jertfă de mulţumire sunt listate în versetele 12 şi 13. Ofertantul trebuia să aducă unul din fiecare pentru o jertfă legănată şi aceasta era dată preotului oficiant (v. 14). Carnea jertfei de mulţumire (v. 15) trebuia mâncată în aceeaşi zi, pe când ofranda votivă şi ofranda de bunăvoie puteau fi mâncate în prima sau în a doua zi (v. 16). Orice rămânea mai mult de două zile trebuia ars (v. 17); a consuma această carne ar fi însemnat ca persoana respectivă să fie „o urâciune" şi, prin urmare, să fie excomunicat sau exclus de la privilegiile acordate celorlalţi israeliţi. „Asta arată" - spune John Reid - „că părtăşia cu Dumnezeu trebuie să fie proaspătă şi nu prea îndepărtată de lucrarea de pe altar."

Când carnea intra în contact cu vreun lucru necurat, nu avea voie să fie consumată, ci trebuia arsă. Numai persoanele care erau curate din punct de vedere ceremonial puteau să mănânce carnea curată. Orice persoană care era necurată din punct de vedere ceremonial si care totuşi consuma jertfa de pace urma să fie excomunicată.

Faptul că porţiuni diferite ale jertfei erau desemnate pentru Domnul, pentru preoţi şi pentru ofertant indică faptul ca era un timp de părtăşie. Dar întrucât Dumnezeu nu poate avea părtăşie cu păcatul sau cu necurăţia, cei care participau ia această masă festivă trebuiau să fie curaţi.

Grăsimea, considerată partea cea mai bună a jertfei, aparţinea Domnului şi era arsa pentru El pe altar, nefiind mâncată (v. 22-25). Tot aşa sângele, fiind viaţa trupului, aparţine lui Dumnezeu şi deci nu trebuia consumat (v. 26,27). Astăzi mulţi evrei continuă să respecte aceste legi dietetice. Pentru ca să poată fi consumată, deci să se încadreze în categoria de alimente „cuşer", ea trebuie curăţită de sânge. Pentru a se evita consumul de grăsime, multe familii de evrei nu folosesc săpunuri care conţin grăsimi animale. Ei cred că până şi utilizarea unor asemenea produse la spălarea vaselor ar constitui o încălcare a statului de cuşer al vaselor. Pe lângă motivaţia spirituală care interzice consumul grăsimii, exista, desigur, şi raţionamentul de ordin medical, după cum arată Dr. S. I. McMillen:

”În ultimii ani ştiinţa medicală a descoperit faptul că consumul de grăsime animală este una din cauzele principale ale artero-sclerozei. Această grăsime formează tumori minuscule de colesterol în interiorul pereţilor arterelor, care produc perturbaţii în circuitul sângelui. În prezent, în deceniul actual, reviste, programe de radio şi televiziune transmit ştirea îmbucurătoare conform căreia putem reduce ravagiile cauzate de cel mai mare duşman care provoacă decesele la oameni, prin reducerea consumului de grăsimi animale. Deşi suntem, evident, bucuroşi că medicina şi-a spus, în sfârşit, cuvântul asupra acestui subiect, nu putem să nu remarcăm că cercetările noastre ultramoderne sunt, de fapt, cu circa trei mii cinci sute de ani în urma Cărţii cărţilor.

Ofertantul legăna pieptul ofrandelor de pace înaintea Domnului, după care acesta devenea porţia preoţilor. Coapsa dreaptă era legănată înaintea Domnului, după care era dată preotului oficiant ca hrană pentru el şi familia sa.

Versetele acestea reiterează faptul că pieptul şi coapsa dreaptă au fost porţia lui Aaron şi a fiilor săi din ziua în care Dumnezeu i-a uns prima oară ca preoţi. După cum s-a arătat anterior, pieptul simbolizează afecţiunea divină iar coapsa puterea divină.

Cu paragraful acesta se încheie secţiunea despre legea jertfelor, care a început la 6:8. Dumnezeu a consacrat mult spaţiu în Cuvântul Său jertfelor şi rânduielilor legate de acestea, deoarece ele sunt importante pentru El. Aici în minunata suită de simboluri se pot vedea Persoana şi lucrarea Fiului Său, în cele mai mici detalii. Asemenea multiplelor faţete ale unui diamant, aceste tipuri reflectă cu toate strălucita glorie a Celui „care prin Duhul etern S-a oferit pe Sine fără pată lui Dumnezeu" (Evr 9:14). Domnişoara F. T. Wigram exprimă în cuvintele unui imn lauda sa către Dumnezeu:

”Persoana lui Cristos,

Cuprinzând orice har,

El, Cel înjunghiat cândva,

dar acum viu în vecii vecilor,

în cer la dreapta Tatălui e vrednic de toată lauda noastră.”

A. Învestirea preoţilor de către Moise (cap. 8)

În Exod 28 şi 29, Dumnezeu i-a dat lui Moise instrucţiuni detaliate pentru operaţiunea de consacrare a lui Aaron şi a fiilor săi ca preoţi. Acum în Levitic 8-10 citim cum Moise a adus la îndeplinire aceste instrucţiuni. El a convocat adunarea, atât pe preoţi, cât pe ceilalţi oameni, la uşa cortului întâlnirii. A fost un serviciu public de învestire.

Moise l-a spălat atât pe Aaron, cât şi pe fiii săi cu apă. Apoi Moise l-a îmbrăcat pe Aaron cu întregul rând de veşminte ale marelui preot: tunica, brâul, mantia, brâul efodului, pieptarul, Urim şi Tumim, turbanul şi cununa sfântă. Ce solemnă şi impresionantă scenă!

Apoi Moise a uns tabernacolul şi toate piesele mobilierului său, sfinţindu-le.

Faptul că a turnat (nu a stropit) untdelemn pe capul lui Aaron este o minunată întruchipare a Duhului Sfânt care este turnat fără măsură asupra Domnului Isus, Marele nostru Preot.

În continuare, Moise i-a îmbrăcat pe fiii lui Aaron cu tunici, brâie şi scufii.

Apoi Aaron şi fii săi şi-au pus mâinile pe capul taurului pentru jertfa pentru păcat şi Moise a înjunghiat jertfa. Până şi cei mai elevaţi lideri religioşi; atât din vremea lui Moise, cât şi din vremea noastră, nu sunt altceva decât nişte păcătoşi care au nevoie de jertfa de ispăşire a lui Dumnezeu, în aceeaşi măsură ca şi cel mai puţin important membru al comunităţii.

Tot aşa Moise a luat un berbec pentru o jertfă de ardere de tot pentru Aaron şi fiii săi, îndeplinind ritualurile prescrise.

Ofranda de consacrare a lui Aaron şi a fiilor săi s-a numit de asemenea berbecul consacrării (sau, mai literal, berbecul „ofrandei de umplere"). Aceasta se deosebea de jertfele obişnuite de pace, în ce priveşte aplicarea sângelui (v. 23,24) şi în privinţa arderii coapsei drepte şi a turtelor de pâine, care ar fi fost consumate în mod obişnuit. Întrucât el a fost oficiantul, Moise a primit pieptul ca parte a sa.

Sângele a fost aplicat pe urechea, mâna şi pe piciorul lui Aaron şi ale fiilor săi, amintindu-ne că sângele lui Cristos trebuie să afecteze ascultarea, slujirea şi umblarea noastră.

Moise a stropit pe Aaron şi pe fiii lui cu o parte din sânge şi cu o parte din untdelemnul de ungere de la jertfă. Preoţii au fost instruiţi să mănânce carnea jertfei de pace cu pâine.

Ritualul de consacrare descris mai sus a fost repetat timp de şapte zile, în care nu li s-a permis să iasă afară pe uşa tabernacolului.

Comentând asupra acestui capitol, Matthew Henry discerne unicul lucru care lipseşte de aici:

”Dar după toate ceremoniile care au fost folosite la consacrarea lor, mai era un punct al ratificării care era rezervat ca onoarea şi stabilirea preoţiei lui Cristos, anume faptul că ei au fost făcuţi preoţi fără un jurământ, dar Cristos cu un jurământ, deoarece nici aceşti preoţi, nici preoţia lor nu putea să dureze, dar preoţia lui Cristos este perpetuă şi neschimbătoare.

B. Ofrandele prezentate de Aaron (cap. 9)

Aaron şi fiii săi şi-au preluat îndatoririle oficiale în ziua a opta. Mai întâi, ei trebuiau să aducă jertfe pentru ei înşişi un tăuraş pentru o jertfă pentru păcat şi un berbec pentru jertfă arsă de tot. Apoi trebuiau să aducă jertfe pentru popor: un ţap pentru jertfa pentru păcat; un viţel de un an şi un miel pentru jertfa mistuită; un taur şi un berbec pentru jertfele de pace; o jertfă de cereale.

Toată adunarea s-a adunat în prezenţa Domnului, în faţa cortului. Când Aaron a terminat de îndeplinit toate ritualurile conform instrucţiunilor date de Moise cu privire la jertfa pentru păcat, jertfa mistuită, jertfa poporului, jertfa de cereale, jertfele de pace şi jertfa legănată (v. 5-21), a ridicat mâna şi a binecuvântat poporul (v. 22,23).

Apoi un foc a ieşit din locul prea sfânt al cortului întâlnirii şi a mistuit arderea-de-tot ce se afla pe altarul de bronz, prin asta indicându-se că Dumnezeu a acceptat ofranda. Focul acesta al Domnului trebuia să ardă încontinuu pe altarul arderii-de-tot.

C. Sacrilegiul lui Nadab şi Abihu (cap. 10)

Nadab şi Abihu, fii lui Aaron, au pus Fiecare foc în cădelniţă şi au pus tămâie pe foc, aducând înaintea Domnului foc străin - probabil foc ce nu fusese luat de pe altarul de bronz. întrucât altarul simbolizează Calvarul, gestul lor a echivalat cu încercarea de a te apropia de Dumnezeu în alt fel decât prin lucrarea ispăşitoare a jertfei lui Cristos. Apoi a ieşit foc dinaintea Locului Preasfânt şi i-a mistuit, în timp ce stăteau în faţa altarul de aur din locul sfânt. Moise l-a avertizat pe Aaron, că orice plângere din partea lui va fi socotită o răzvrătire împotriva modului drept

de a se purta al lui Dumnezeu.

După ce Mişael şi Elţafan au dus trupurile moarte ale lui Nadab şi Abihu din locul unde se aflau iniţial, în faţa cortului întâlnirii la un loc în afara taberei, Moise i-a spus lui Aaron şi celorlalţi doi fii ai săi sa nu jelească, ci să rămână în cortul întâlnirii, în timp ce întreaga casă a Israelului a jelit revărsarea mâniei lui Dumnezeu.

Unii au dedus din porunca de a nu se consuma nici vin, nici băutură ameţitoare în cortul întâlnirii că Nadab şi Abihu au fost probabil beţi când au adus foc străin.

Moise le-a poruncit lui Aaron şi Eleazar şi Ithamar, ceilalţi fii ai lui Aaron, care i-au mai rămas, să mănânce ofranda de cereale (v. 12, 13) şi pieptul ofrandei legănate (v. 14,15). Când Moise a căutat ţapul ce fusese folosit ca jertfă de păcat pentru popor, a constatat că Eleazar şi Itamar... fiii lui Aaron au ars jertfa, în loc să o mănânce în locul sfânt. (Poate că ei s-au temut de mânia lui Dumnezeu, care tocmai se revărsase peste fraţii lor.) Regula era ca dacă sângele jertfei de păcat era adus în locul sfânt, atunci jertfa trebuia arsă (6:30). Da]' dacă nu era, atunci trebuia mâncată.(6:26). Moise le-a amintit că, în acest caz, sângele nu fusese adus în locul sfânt; prin urmare, ei ar fi trebuit să mănânce carnea (v. 16-18).

Ca răspuns la mustrarea lui Moise, Aaron a explicat că ei au dus afară jertfa de păcat şi jertfa mistuită, aşa cum se cerea, dar, având în vedere pedeapsa severă aplicată lui Nadab şi Abihu, el s-a întrebat daca Domnul ar fi acceptat ca el să mănânce jertfa pentru păcat. Moise a acceptat această scuză.

Cu capitolul 10 se încheie secţiunea despre preoţie.

A. Alimente curate şi necurate (cap. 11)

Un animal curat era unul care avea copitele despicate şi care rumega. Sintagma (în textul englez): „tot ce despică copita, având copite despicate" pare să însemne acelaşi lucru, ideea fiind repetată. Dar cuvintele înseamnă că copita trebuia să fie complet despicată. Animale curate erau: boii, vitele, oile, caprele, căprioarele, etc. Animale necurate erau: porcul, cămila, bursucul, iepurele, etc. Aplicaţia spirituală este că creştinii trebuie să mediteze la Cu-vântui Iui Dumnezeu (rumegarea) şi să aibă o umblare despărţită de lume (copita despicată).

Dar Dumnezeu mai urmărea un scop prin aceste interdicţii. Ei proteja sănătatea poporului Său, interzicându-i să consume carne capabilă de a transmite boli în acele timpuri când nu existau frigidere şi nu se cunoşteau antibioticele în creşterea animalelor.

Un peşte curat era cel care avea şi aripioare, şi solzi. Peşti cum ar fi: macroul, tiparul şi crustaceele erau consideraţi necuraţi. Solzii sunt adesea interpretaţi ca fiind armura creştinului, ce-l apără într-o lume ostilă, pe când aripioarele întruchipează puterea divină care-l învredniceşte să navigheze prin lume fără să fie biruit de ea.

Păsările prădătoare erau considerate necurate - spre exemplu: vulturul, gripsorul, şoimul, liliacul. (Desigur, liliacul nu este o pasăre, dar sensul termenului ebraic pentru păsări este mai cuprinzător decât termenul birds din engleză, având înţelesul de ,,orice zboară.")

Versetele 20-23 se ocupă de anumite forme de insecte zburătoare. Numai cele care aveau picioare cu încheieturi erau curate: lăcusta, lăcusta soiam, lăcusta hargol şi lăcusta hagab.

Atingerea de stârvul oricăreia dintre vietăţile necurate îl făcea pe acei om să fie necurat până seara. Sunt menţionate în mod special aici animalele cu patru picioare care umblă pe labele lor, cum ar fi pisicile, câinii, leii, tigrii, urşii, etc.

Afte animale târâtoare sunt descrise în continuare: cârtiţa, şoarecele şi şopârla după .speciile lor... ariciul, broasca, broasca ţestoasă, melcul .şi cameleonul. O persoană care se atingea de stârvurile acestor animale era necurată până seara. Dacă cadavrul vreuneia dintre aceste vietăţi cădea peste vreun vas, acesta trebuia spălat cu apă si era necurat până seara, cu excepţia unui vas de lut, care trebuia spart. Orice alimente comestibile aflate într-un vas de lut deveneau necurate şi nu era voie să fie consumate. Sunt date două excepţii: un izvor de apă curgătoare nu devenea necurat prin contact cu cadavrul unuia dintre aceste animale, după cum nu devenea necurată sămânţa pentru însămânţare, dacă nu fusese înmuiată în apă.

Contactul uman cu cadavrul unui animal curat ce a murit, dar nu a fost înjunghiat sau consumul cărnii acestuia fără intenţie îl făcea pe omul respectiv necurat până seara. Hainele sale trebuiau spălate.

Versetele 41-43 se referă la viermi, şerpi, rozătoare şi insecte. Oricine le consuma devenea necurat. Când a dat această lege privitoare la creaturile curate şi necurate. Dumnezeu a vrut ca poporul Său să înveţe lecţia privitoare la sfinţenia Sa şi la necesitatea ca oamenii Săi să fie sfinţi, cum şi Ei este Sfânt (v. 4-47).

La Marcu 7:18, 19 Domnul Isus a declarat toate alimentele curate din punct de vedere ceremonial. Iar Pavel ne învaţă că nici un aliment nu trebuie refuzat daca este primit cu mulţumire (1Tim. 4:1-5). Dar în aceste alimente curate nu sunt incluse cele contaminate, cele inacceptabile din punct de vedere cultural sau cele care îi produc cuiva indigestie.

B. Purificarea ulterioară naşterii (cap. 12)

Capitolul 12 se ocupă de necurăţia legată de naşterea de copii. O femeie care năştea un băiat era necurată timp de şapte zile, asemenea zilelor necurăţiei datorate ciclului ei menstrual. în ziua a opta, băiatul era circumcis (v. 3), asta pentru că ziua a opta era cea mai ferită de pericole pe planul coagulării sângelui. În vremea noastră problemele legate de coagularea sângelui se rezolvă prin efectuarea unor injecţii cu vitamina K. Apoi lăuza rămânea acasă încă treizeci şi trei de zile, pentru ca să nu se atingă de nici un lucru sfinţit şi să nu intre în sanctuar - adică în curtea care înconjura tabernacolul.

Dacă mama năştea o fetiţă, era necurată timp de două săptămâni, rămânând acasă încă şaizeci şi două de zile.

La sfârşitul perioadei de purificare, lăuzei i se poruncea să aducă un miel de un an pentru arderea-de-tot şi un pui de porumbel sau o turturea pentru jertfa de păcat. Mama Domnului nostru a adus două păsări (Luca 2:22-24), un indiciu al paupertăţii în care S-a născut Isus.

La prima vedere ni s-ar putea părea oarecum ciudată asocierea necurăţiei cu naşterea unui copil, întrucât căsătoria a fost instituită înainte de a fi pătruns păcatul în lume, Scriptura prezentând căsătoria drept sfântă, în contextul în care chiar Dumnezeu le-a poruncit oamenilor să se reproducă. Necurăţia constituie probabil o atenţionare a faptului că, în afară de Domnul nostru, noi toţi suntem aduşi pe lume în necurăţie şi concepuţi în păcat (Ps. 51:5). Perioada suplimentară de necurăţie a lăuzei în cazul naşterii unui copil de sex feminin are probabil rolul de a ne aminti că bărbatul a fost creat înaintea femeii şi că femeia a fost creată pentru bărbat; ca femeii i s-a repartizat un loc de supunere poziţională în faţa bărbatului (supunere ce nu presupune însă nici o inferioritate intrinsecă), precum şi faptul că femeia a fost aceea care a păcătuit prima. Williams vede în această legislaţie grija manifestată de Dumnezeu prin protejarea lăuzei de pericolele la care s-ar putea expune din partea unor vizitatori, într-o perioadă critică în care starea ei de slăbiciune şi pericolul infecţiei sunt la o cotă maximă.

Capitolul 13 se ocupă de diagnosticarea leprei iar capitolul 14 de curăţirea de lepră. Există o divergenţă de opinii cu privire la natura leprei despre care citim în Biblie. Astfel leproşii sunt prezentaţi ca fiind în stare să se deplaseze liberi din ioc în ioc, lipsiţi de deformaţii, inofensivi chiar atunci când erau total acoperiţi de lepră, fiind uneori tămăduiţi.

În anumite privinţe, preotul îndeplinea rolul de medic - aluzie subtilă la relaţia strânsă dintre latura spirituală şi cea fizică, întrucât omul este o fiinţă tripartită, ori de cate ori una din cele trei componente ale sale este afectată aceasta se va repercuta asupra celorlalte două.

Trebuie să recunoaştem că al treisprezecelea capitol este dificil, datorită tratării unor chestiuni de ordin tehnic legată de bolile de natură leproasă şi neleproasă, precum şi de lepra prezentă în case şi pe articole vestimentare. Dr. R. K, Harrison, care pe lângă erudiţia în materie de studii ebraice mai posedă şi cunoştinţe temeinice de medicină, ne atrage atenţia că deşi ,,nu există nici o traducere care să redea satisfăcător toate condiţiile descrise de termenul acesta în originalul ebraic, traducerea trebuie totuşi să fie suficient de cuprinzătoare pentru a include ceea ce numim boala lui Hansen."

În continuare Dr. Harrison prezintă succint ceea ce se cunoaşte în prezent despre acest termen ebraic şi modul în care a fost redat în greacă (prin filiera căreia ne-au parvenit termenii: lepră, lepros):

Termenul ebraic sar'at provine din rădăcina al cărei înţeles este „a suferi o îmbolnăvire a pielii, având un sens generic, mai degrabă decât descrierea unei anumite stări. În accepţiunea Vechiului Testament termenul avea o arie largă de întrebuinţare, cuprinzând mucegaiul care creştea pe pânzeturi, secreţiile minerale apărute pe zidurile clădirilor şi ciuperca ce se formează în structura unor atari materiale. În Septuaginta termenul ebraic a fost redat prin grecescul lepra, care, la rândul său, pare să fi avut o natură şi un sens nedefinite. Autorii unor texte medicale redactate în limba greacă foloseau termenul lepra pentru a defini o boală ce provoacă exfolierea pielii, pe când Herodot o menţionează în legătură cu afecţiunea dermatologică cunoscută sub denumirea de leuke, un fel de erupţie cutanee, aparent sinonima cu boala numită în greacă elephaniiasis (elefantiazis) şi deci similară cu lepra clinică din epoca modernă (boala lui Hansen).

În primul paragraf este descrisă examinarea de către preot a unui bărbat, pentru a depista simptomele leprei biblice.

Apoi este prezentată în detaliu procedura corectă pentru cazurile susceptibile de lepră. Persoana bolnavă de lepră era pusă în carantină timp de şapte zile. Dacă pata nu s-a răspândit, omul era izolat pe o perioadă suplimentară de şapte zile. Abia după aceea, dacă boala părea adusă sub control, preotul îl declara curat pe omul în cauză. Dacă erupţia de pe piele s-a răspândit în intervalul scurs de la ultima examinare, preotul îl declara necurat.

Când lepra era mai veche sau cronică, preotul îl declara pe lepros necurat.

Ciudat este faptul că atunci când o persoană devenea albă peste tot corpul, boala nu mai era activă, prin urmare preotul declarându-l pe lepros curat.

Când corpul unei persoane prezenta zone de carne vie, preotul o declara necurată, fiind vorba de un caz de lepră.

Atunci când, la un caz de lepră, carnea vie s-a vindecat, făcându-se albă, persoana respectivă era declarată curată.

În continuare sunt prezentate trei posibile diagnostice referitoare la o bubă. Când preotul îşi dădea seama că buba este mai adâncă decât pielea şi părul s-a făcut alb. preotul trebuia să-l declare pe pacient necurat (v. 18-20). Când pata persoanei aflate în carantină s-a răspândit în timpul perioadei de şapte zile, asta însemna că persoana este bolnavă de lepră (v. 21, 22). în cazul în care nu se răspândea, persoana era declarată curată (v. 23).

În aceste versete este descris cazul unei arsuri ce ar putea indica prezenţa leprei. Când simptomele indicau că într-adevăr este vorba despre lepră, preotul declara persoana respectivă drept necurată (v. 24, 25). Apoi urma o perioadă de testare de şapte zile, pentru a se vedea dacă se răspândea acest simptom, confirmând astfel prezenţa leprei (v. 26,27). Când însă nu era decât o umflătură rezultată în urma arsurii, persoana respectivă nu era bolnavă de lepră (v. 28).

În continuare este examinat cazul unei răni la cap sau la barba. Când simptomele constatate la un bărbat sau la o femeie indicau cu adevărat prezenţa leprei, persoana respectivă trebuia declarată necurată (v. 29, 30). Când însă nu se putea şti cu precizie (v. 31-37), persoana era izolată timp de şapte zile. Dacă nu se constata o răspândire a stării respective, persoana se rădea în cap şi aştepta încă şapte zile. Dacă rana se răspândea, persoana era necurată. Dar dacă se constata că rana a fost adusă sub control, persoana era curată.

O persoană - de sex masculin sau feminin - cu pete albe pe pielea sa era declarată necurată din punct de vedere ceremonial. Traducerea semi-tehnică a lui Harrison redă textul în felul următor: „o împestriţare care s-a ivit pe piele."

De obicei se făcea distincţie între chelia obişnuită (alopecia) şi cea cauzată de lepră.

Viaţa unui lepros era neînchipuit de dificilă, întrucât era scos afară din tabăra Israelului şi trebuia să poarte haine rupte, având capul descoperit. Ori de câte ori se apropiau de el alţi oameni, el trebuia să-şi acopere buza de sus sau mustaţa şi să strige: „Necurat! Necurat!" Vedem în aceste versete un exemplu timpuriu al medicinei preventive. Izolarea este o procedură medicală acceptabilă, în scopul prevenirii răspândirii infecţiei.

Cazul leprei din îmbrăcăminte se referă probabil la un gen de mucegai de pe lână sau de pe pânza de in. Harrison arată cât de înţeleptă a fost măsura luată, prin care se dispunea distrugerea hainelor astfel contaminate: Mucegaiul este un gen de ciupercă ce se dezvoltă pe cadavre sau pe materii vegetale sau animale aflate în descompunere, prezentându-se sub forma unor pete de diverse tonalităţi.

Apoi el face aplicaţia spirituală a mucegaiului: Dezvoltarea ciupercii afectează tot obiectul pe care se află, după cum şi pata păcatului original afectează toate domeniile personalităţii umanei Oamenii lui Iehova trebuie să fie curaţi, atât în exterior, cât şi în exterior:

Dăruieşte-mi, Doamne, o inimă care sa Te laude,

O inimă de păcat eliberată:

O inimă care se încrede în sângele

Ce de bună voie pentru mine a fost vărsat.

O inimă smerită şi căită,

încrezătoare, statornica şi curată.

Pe care nici moartea, nici viaţa să n-o poată

desparte

De Cel ce înăuntrul ei sălăşluieşte.

- C. Wesley

D. Curăţirea de lepră (cap. 14)

În aceste versete ni se prezintă ritualul privitor la curăţirea unui lepros care a fost vindecat. Mai întâi, el era inspectat de preot afară din tabără. Dacă se constata că este vindecat, el aducea o ofrandă formată din două păsări vii şi curate, împreună cu lemn de cedru, cârmâz şi isop - deci un pom falnic şi o plantă umilă, care semnifică judecata vărsată de Dumnezeu peste toţi oamenii şi peste întreaga lume, de la lucrurile cele mai elevate până la cele mai umile. Cârmâzul reprezintă în Isaia 1:18 păcatul. Prin urmare, aici ar putea însemna judecata lui Dumnezeu asupra păcatelor. Una din aceste păsări era înjunghiată, deasupra unei ape curgătoare. Iar pasărea vie, împreună cu cârmâzul şi cu isopul era înmuiată în sângele păsării înjunghiate. Leprosul curăţit era stropit cu sânge de şapte ori, fiind declarat curat. Apoi păsării vii i se dădea drumul.

În multe privinţe, lepra este o întruchipare a păcatului, care îl făcea pe un israelit necurat, excluzându-l din tabăra lui Dumnezeu şi aducând asupra sa o sumedenie de ponoase. De aceea era nevoie să se aplice sânge (sângele lui Cristos) şi apă curgătoare (lucrarea de regenerare pe care o face Duhul Sfânt) în curăţirea unui lepros. În vremea de azi, când un păcătos se întoarce la Domnul cu pocăinţă şi credinţă moartea şi învierea lui Cristos (întruchipate aici prin cele două păsări) îi sunt trecute în contul său. Apoi se aplică sângele, prin puterea Duhului şi astfel, în ochii lui Dumnezeu persoana respectivă este curată.

Cel ce Te-ai deschis mie. Stâncă de mântuire; Apa şi acel sânge. Care din coasta-Ţi curge, Sutletul să-l mântuie, De păcat să mă spele.

(traducerea clasicei cântări creştine compusă de Augustus M Toplady, aşa cum apare în „Cântările Evangheliei", ediţia a X-a, 1968, editura Uniunii Comunităţilor Creştine Baptiste din RSR)

Leprosul curăţit îşi spăla hainele, îşi rădea tot părul de pe cap şi-şi spăla trupul (v. 8). Apoi i se permitea să intre în tabără, dar în cortul său încă tot nu putea pătrunde pentru încă şapte zile. După şapte zile se spăla din nou şi se rădea, fiind declarat curat (v. 9). în ziua a opta aducea ofrande Domnului (v. 10,11): jertfa pentru vină(v. 12-18); jertfa pentru păcat (v. 19); jertfa mistuită (arderea de tot, v. 20). Preotul aplica sângele pe urechea, mâna şi piciorul leprosului (v. 14). Asta semnifică auzirea Cuvântului lui Dumnezeu, împlinirea voii lui Dumnezeu şi umblarea pe căile lui Dumnezeu.

Dacă leprosul curăţit era prea sărac, neputând aduce toate animalele prescrise, i se permitea să aducă două turturele sau doi pui de porumbel, unul pentru jertfa de păcat şi altul pentru arderea de tot. Dar pentru jertfa pentru vină trebuia să aducă un miel.

O ofrandă de mâncare însoţea fiecare din jertfele pentru vină pentru păcat şi arderea de tot.

În fine sunt prezentate legile pentru detectarea leprei într-o casa. Acestea aveau să se aplice după sosirea israeliţilor în Canaan, când aveau să locuiască în case permanente, iar nu în corturi. Lepra din casă era probabil un gen de ciupercă sau mucegai şi încingerea lemnului. Domnul a avut grijă sa asigure golirea casei înainte de sosirea preotului, aşa încât conţinutul ei să nu devină necurat sau să trebuiască să fie pus în carantină (v. 36, 38). La început se scoteau din casa doar pietrele afectate. Dar dacă lepra continua să facă ravagii, casa era dărâmată (v. 39-45). În cazul în care se constata prezenţa leprei în casă, preotul urma ritualul de curăţire similar celui aplicat leprosului (v. 48-53).

Paragraful acesta rezumă capitolele 13 şi 14.

E. Purificarea în urma unor secreţii ale trupului (cap. 15)

Capitolul 15 se ocupă cu necurăţia ivită în urma unor secreţii ale trupului uman, sănătos sau nesănătos. Versetele 1-12 par să se refere la o scurgere continuă la un bărbat, provocată de o boală, cum ar fi gonoreea.

Ritualul pentru curăţire este prezentat în versetele 13-15.

Versetele 16-18 se referă ta emisia involuntară de spermă din timpul nopţii (v. 16, 17), precum şi la cea voluntară (v. 18).

Versetele 19-24 se ocupă de ciclul normai menstrual al femeii, pentru care nu au fost prevăzute nici un fel de jertfe.

Versetele 25-30 descriu o hemoragie de sânge la femeie ce nu are legătură cu menstruaţia - fiind, prin urmare, anormală.

Versetele 31-33 rezumă conţinutul capitolului.

Cea mai mare zi din calendarul ebraic era Ziua Ispăşirii (în ebraică: Yom Kippur), când marele preot intra în Sfânta Sfintelor cu sângele jertfei pentru a face ispăşire pentru el însuşi şi pentru popor. Ziua aceasta cădea în a zecea zi a lunii a şaptea, cu cinci zile înainte de Sărbătoarea Corturilor. Deşi Ziua Ispăşirii este listată de obicei împreună cu sărbătorile lui Iehova, în realitate ea era un timp de post şi sobrietate (23:27-32).

Trebuie menţionat că în acest capitol Locul Prea Sfânt („Sfânta Sfintelor") este numit Locul Sfânt iar Locul Sfânt se numeşte cortul întâlnirii.

Sacrilegiul comis de doi dintre fiii lui Aaron, Nadab şi Abihu, formează contextul în care au fost date aceste instrucţiuni. O soartă similară cu cea adusă peste ei ar fi căzut asupra marelui preot, dacă acesta ar fi pătruns în Locul Prea Sfânt în oricare altă zi decât în Ziua Ispăşirii. Dar chiar şi în acea zi, când i se permitea să intre în Sfânta Sfintelor, el trebuia să aducă sângele unui viţel pentru jertfa pentru păcat şi un berbec pentru arderea-de-tot.

Ordinea evenimentelor este greu de desluşit aici. Prin urmare, prezentăm ritualul în linii mari. Mai întâi, marele preot se îmbăia şi se îmbrăca cu hainele de in (v. 4). Ca o măsură preliminară, el aducea un tăuraş şi un berbec în cort. Aceste jertfe le aducea pentru el însuşi şi pentru familia sa: taurul pentru jertfa de păcat şi berbecul pentru jertfa mistuită (v. 3). El aducea doi ţapi pentru jertfa pentru păcat şi un berbec pentru jertfa arsă de tot (v. 5). El prezenta cei doi ţapi înaintea uşii cortului şi trăgea la sorţi pentru cei doi ţapi: unul pentru Domnul, celălalt urmând să fie ţapul ispăşitor (v. 7, 8). Termenul „ţap ispăşitor" (azazel în ebraică) înseamnă, textual, „ţapul de plecare".

Apoi el înjunghia taurul ca jertfă pentru păcat... pentru el şi pentru casă (v. 11). în continuare el lua o cădelniţă cu cărbuni aprinşi, de un miros plăcut, aducând toate acestea în Locul Prea Sfânt. Acolo turna tămâia peste cărbunii aprinşi, provocând apariţia unui nor de tămâie care acoperea scaunul îndurării (v. 12, 13). După aceea revenea la altarul jertfei mistuite, luând o parte a sângelui taurului pe care o ducea în Locul Prea Sfânt, stropind cu acest sânge partea de sus a scaunului îndurării şi părţile laterale de şapte ori (v. 14). Apoi înjunghia ţapul selectat pentru jertfa pentru păcat (v. 8), luând din sângele acestui animal şi stropind cu el cum a procedat cu sângele taurului (v. 9, 15). Prin aceasta se făcea ispăşire pentru Locul Prea Sfânt, datorită necurăţiei copiilor lui Israel (v. 16). Prin stropirea cu sânge se făcea ispăşire şi pentru tabernacol şi pentru altarul jertfei mistuite (v. 18, 19), deşi aici detaliile nu sunt prea clare. Ispăşirea începea cu Locul Prea Sfânt, după care se răsfrângea înspre exterior spre locul sfânt şi, în cele din urmă, ajungând la altarul de bronz (v, 15-19). După ce-şi punea ambele mâini pe capul ţapului (v. 8), mărturisind păcatele poporului (v. 10, 20, 21), un om ales în acest scop ducea ţapul în pustiu (v. 21, 22). Cei doi ţapi simbolizau două aspecte diferite ale ispăşirii: „în primul rând ceea ce îndeplinea cerinţele caracterului şi sfinţeniei lui Dumnezeu iar apoi ceea ce îndeplinea cerinţele păcătosului pentru îndepărtarea păcatelor sale." Punerea mâinilor lui Aaron pe capul ţapului viu simbolizează punerea păcatelor lui Israel (şi ale noastre) asupra lui Cristos, pentru a fi luate pe veci şi îndepărtate (v. 21), după cum arată şi autorul acestei cântări:

Păcatele mele au fost aşezate asupra lui Isus, Mielul fără pată al lui Dumnezeu; Pe toate El fără plată le-a purtat, Eliberându-mă de povara blestemului. Vinovăţia mea de Isus a fost purtată; El m-a curăţit de petele de cârmâz în al Său sânge scump, Pentru ca acum eu fără pată să fiu.

Marele preot se îmbăia în locul sfânt, poate la ligheanul de acolo, după care se îmbrăca cu hainele sale glorioase şi măiastre (v. 23,24a). Tradiţia ebraică ne spune că hainele din in alb nu erau purtate decât o singură dată. Apoi marele preot aducea ca jertfă de ardere-de-tot doi berbeci, unul pentru el însuşi şi altul pentru oameni (v. 24b). El ardea grăsimea celor două jertfe pentru păcat pe altar, în timp ce pielea, carnea şi măruntaiele lor erau arse afară din tabără (v. 25, 27). Chiar şi pielea jertfei mistuite, care de obicei îi revenea preotului (7:8), trebuia arsă. Din Talmudul Ebraic aflăm că marele preot intra în Sfânta Sfintelor după jertfa de seară, care să scoată afară cădelniţa. în cadrul ritualului de ispăşire oamenii îşi mărturiseau păcatele, abţinându-se de la muncă (v. 29).

Din cele de mai sus se poate vedea că marele preot intra în Locul Prea Sfânt de cel puţin patru ori. Asta nu contrazice cu nimic textul de la Evrei 9:7-12, unde se subliniază ideea că marele preot putea intra în Sfânta Sfintelor doar într-o singură zi din an.

În pofida ceremoniilor solemne săvârşite în această zi, eşecul tratării adecvate a păcatelor era exprimat prin cuvintele: „o data pe an". „Căci este cu neputinţă ca sângele taurilor şi al ţapilor să ridice păcatele" (Ev. 10:4). Ce mare contrast între această stare de lucruri din Vechiul Testament şi lucrarea lui Cristos, prin care păcatele celor care se întorc la El şi-L primesc prin pocăinţă şi credinţă în jertfa Sa sunt eliminate cu totul, nu doar acoperite pe timp de un an! Ideea admirabil exprimată de Isaac Watts:

Tot sângele animalelor înjunghiate Pe altarele israeliţilor

Nu ar putea să-i dăruiască pace cugetului încărcat de vinovăţie,

Nici n-ar putea spăla pata de pe el.

Dar Cristos, Mielul ceresc,

Toate păcatele ni le-a luat,

Jertfa Sa fiind cu nespus de mult mai nobilă,

Sângele Său nespus de mult mai bogat şi mai

eficace.

VI. LEGI PRIVITOARE LA JERTFĂ (cap. 17)

Există o diversitate de opinii în rândurile comentatorilor cu privire la versetele 1-9, după cum urmează: (1) Aşa cum se prezintă, pasajul interzicea înjunghierea oricăror animale, chiar pentru alimentaţie, în absenţa aducerii acestora ca jertfă în tabernacol. (2) Alţii spun că din text s-ar înţelege că era interzisă aducerea de jertfe animale pe câmp sau în orice alt loc decât în cortul întâlnirii. (3) Şi o a treia categorie de comentatori susţine că textul ar fi o interdicţie a înjunghierii animalelor de jertfă în scopul alimentaţiei, pe timpul cât israeliţii s-au aflat în

pustiu, legea fiind modificată când ei au ajuns în Ţara Făgăduinţei (Deut. 12:15). Morgan oferă următoarea explicaţie:

Termenul ebraic [tradus prin „diavoli" în KJV şi prin „demoni ai ţapilor" în ASC] are sensul literal de „păroşi". în Isaia 13:21 şi 34:14 termenul este redat prin cuvântul „satâr" în Versiunea Autorizată şi prin „capre sălbatice" în American Standard Version. Satârul era un animal fantastic, jumătate ţap, jumătate om, de natură demonică. În Egipt, omul-ţap, Pan, era o fiinţă căreia oamenii i se închinau. S-ar părea că utilizarea acestui termen era o aluzie la faptul că în Egipt oamenii aceştia s-au închinat, probabil, la acest dumnezeu fals.

Consumul de sânge era de asemenea interzis. Sângele era pentru ispăşire, nu pentru asigurarea hranei. „Viaţa trupului este în sânge" (v. 11). Principiul care stă la baza ispăşirii este cel de viaţă pentru viaţă. întrucât plata păcatului este moartea, simbolizată prin vărsarea de sânge, rezultă că „fără vărsare de sânge nu este iertare de păcate." Iertarea nu survine pentru că păcatul ar fi, cumva, scuzat", ci pentru că el este transferat asupra unei jertfe, al cărei sânge, conţinând viaţa sa. este vărsat. Versetul 11 este unul din versetele cheie al cărţii Levitic, fiind indicat a se memora. Când un animal era înjunghiat, sângele său era stors imediat. Un animal care murea accidental era necurat, dacă nu i se scurgea imediat sângele.

Aceste versete se referă la persoana care consuma din neştiinţă carnea unui animal căruia nu i s-a scurs sângele. în acest fel Domnul a avut grijă să fie o modalitate de curăţire a omului. Dar dacă acesta refuza mijlocul pus la îndemână, devenea pasibil de pedeapsă.

A. Legile purităţii sexuale (cap. 18)

Capitolul 18 se ocupă cu diversele forme de căsătorii nelegitime, cu care israeliţii se deprinseseră în timpul şederii lor în Egipt, dar de care trebuiau să se debaraseze cu desăvârşire în ţara Canaanului.

Sintagma: „a descoperi goliciunea" înseamnă aici a avea relaţii sexuale. Versetul 6 afirmă principiul general: Căsătoria cu o rudă apropiată este interzisă, fie că e vorba de mamă (v. 7); fie mamă vitregă (v. 8); sora sau soră vitregă (v. 9); nepoată (v. 10); fiica unei mame vitrege (v. 11); mătuşă (v. 12, 13) sau unchi (v. 14a). Medicina modernă confirmă sporirea carenţelor de ordin fizic sau mental ale părinţilor în copiii acestora, când a avut loc o căsătorie între rude apropiate. Dar interdicţia mergea mai departe, fiind aplicată şi la rude prin alianţă (v. 14b-16). la aşa-numitele relaţii de afinitate. Unul din temeiurile invocate pentru existenţa acestei interdicţii este acela că termenul: „un singur trup" din Geneza 2:4 s-ar referi la o relaţie de familie atât de apropiată şi de permanentă încât până şi căsătoria între rude prin alianţă, rezultate în urma căsătoriei, este considerată un incest. Un bărbat nu trebuie să se căsătorească cu o noră sau cu o nepoată vitregă (v. 17), după cum nu are voie să-şi ia o femeie ca nevastă rivală surorii ei (v. 18), ca în cazul Anei şi Peninei de la 1Sam. 1:1-8. Versetul 16 a fost amendat ulterior la Deuteronom 25:5: Dacă un bărbat murea fără copii, fratele lui era obligat să se căsătorească cu văduva lui. Acesta este mariajul levirat.

Se interzic relaţiile sexuale cu o femeie în timpul ciclului ei menstrual. Adulterul cu soţia aproapelui era de asemenea interzis. De asemenea erau prohibite groaznicele practici ce însoţeau de cele mai multe ori închinarea la idolul Moloh, în cadrul căreia copii nou-născuţi erau trecuţi prin foc (2Regi 23:10;Ier. 32:34). Moloh era zeul amoniţilor, a cărui chip era înălţat în Valea Hinnom. Francis Schaeffer descrie ritualul închinării la acest idol:

Potrivit uneia dintre tradiţii, în partea din spate a idolului din bronz era o deschizătură. După ce se aprindea focul în interiorul zeului, fiecare părinte trebuia să aducă cu propriile sale mâini copilul întâi născut şi să-l aşeze în braţele întinse şi supra-încălzite ale lui Moioh. Potrivit acestei tradiţii, părintele nu avea voie să schiţeze pe faţă nici un fel de emoţii; ritualul desfăşurându-se pe fondul sunetului de tobe, ca să nu se audă strigătele pruncului, care murea în braţele lui Moloh.

Sodomia şi homosexualitatea erau interzise, precum şi relaţiile sexuale cu un animal. Interzicând homosexualitatea, este probabil că Dumnezeu a anticipat epidemia de SIDA ce avea să apară ulterior, căutând astfel să-Şi apere poporul de groaznicele ei efecte.

Versetele 1-23 le spun oamenilor ce nu trebuie să facă; versetele 24-30 le spun de ce nu trebuie să facă aceste lucruri. Nu este întâmplător faptul că necurăţia şi idolatria sunt prezentate alături în acelaşi capitol (vezi şi capitolul 20). Morala unei persoane este rodul teologiei sale, modului în care îl percepe pe Dumnezeu. Canaaniţii constituiau o ilustraţie plastică a degradării pe care o produce idolatria (v. 24-27). Când copiii lui Israel au luat în primire ţara Canaanului, la porunca lui Iehova, ei au omorât mii de oameni din acest popor. Când luăm în considerare degradarea morală a canaaniţilor, aşa cum este descrisă aceasta în versetele 24-30, suntem învredniciţi să înţelegem de ce Dumnezeu S-a purtat atât de aspru cu ei.

B. Legi privitoare la viaţa de zi cu zi (cap. 19)

Temeiul oricărei sfinţenii se află în cuvintele: „Eu, Domnul, Dumnezeul vostru, sunt sfânt" (v. 2). În continuare sunt prezentate diverse legi pentru conduita oamenilor.

Tatăl şi mama trebuiau să se bucure de un respect deosebit (v. 3) - porunca a cincea.

Israeliţii trebuiau să respecte sabatele lui Dumnezeu (v. 3) - porunca a patra.

Idolatria era interzisă (v. 4) - porunca a doua.

Consumarea jertfei de pace în ziua a treia era interzisă (v. 5-8).

Când recolta un ogor, proprietarul trebuia să lase spice la colţurile parcelei, pentru săracii şi străinii din ţară (v. 9, 10). Sunt oferite recoltele de cereale şi de struguri doar ca exemple, lista fiind însă mult mai lungă.

Furatul, înşelătoria şi minciuna erau interzise (v. 11) - a opta poruncă.

Juratul pe Numele lui Dumnezeu în cazul unei afirmaţii mincinoase era interzis (v. 12) - porunca a treia.

Fraudarea cuiva, jefuirea sau neachitarea simbriei erau de asemenea interzise (v. 13).

Blestemarea celor surzi sau a-i face pe cei orbi să se poticnească erau de asemenea condamnate (v. 14). Oamenii trebuiau să-şi exprime reverenţa faţa de Iehova prin respectul unii faţă de alţii (25:17). Cei handicapaţi (v. 14), cei vârstnici (v. 32), precum şi săracii (25:26,43)

trebuiau trataţi cu toată cuviinţa de către cei cu frica de Domnul.

Era interzis a fi părtinitori la judecată (v. 15).

Vorbirea de rău şi complotarea împotriva aproapelui era de asemenea interzisă (v. 16).

Ura împotriva unui frate era interzisă: „Să nu urăşti pe fratele tău în inima ta; să mustri pe aproapele tău, ca să nu te încarci cu un păcat din cauza lui." (v. 17). Chestiunile trebuiau tratate cu sinceritate şi francheţe, pentru ca sa nu devină o pricină de animozitate adunată în inimă, care să conducă la săvârşirea unui păcat exterior.

Răzbunarea sau atitudinea de a ţine supărare pe cineva era de asemenea interzisă (v. 18). A doua parte a versetului 18, să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi, este un rezumat al întregii legi (Gal. 5:14). Isus a spus că este a doua poruncă în ordinea importanţei (Marcu 12:31). Cea mai mare poruncă o găsim în Deuteronom 6:4,5.

Versetul 19 este interpretat în general ca pe o interdicţie de a efectua împerecheri încrucişate de animale din care să rezulte catâri. Prin vite se înţelege aici animale în general.

De asemenea era interzis să se semene un ogor cu specii diferite de seminţe sau să se poarte haine cu compoziţie mixtă: şi de in, şi de lână. Dumnezeu este un Dumnezeu al separaţiei şi în aceste exemple fizice El Şi-a învăţat poporul să se separe de păcat şi de întinare.

Dacă un bărbat avea relaţii ilicite cu o sclavă logodită cu un alt bărbat, ambii erau biciuiţi iar bărbatul trebuia să aducă o jertfă pentru vinovăţie (v. 20-22).

Când aveau să se stabilească în Canaan, israeliţilor li se interzicea să culeagă roadele pomilor timp de trei ani. Roadele din anul al patrulea trebuiau oferite Domnului, abia în anul al cincilea fiind permisă consumarea roadelor (v. 23-25). Poate că roadele produse în anul al patrulea au fost destinate leviţilor sau, cum sugerează un comentator, au fost mâncate înaintea Domnului ca parte dintr-o a doua zeciuială.

În lista practicilor interzise se mai aflau şi următoarele: consumul de carne din care nu s-a scurs sângele (v. 26a); practicarea vrăjitoriei (v. 26b); tăierea părului după datinile legate de practicarea idolatriei (v. 27); executarea unor tăieturi în carnea cuiva în semn de doliu pentru o persoană decedată (v. 28a); producerea unor semne pe corp, cum făceau păgânii (v. 28b); a face din fiica unui om o prostituată era o practică comună legată de închinarea păgână (v. 29); călcarea sabatului (v. 30); consultarea mediilor (a celor ce cheamă duhul morţilor) sau a unor vrăjitori era de asemenea interzisă (v. 31). Iar străinii trebuiau trataţi cu omenie şi cu ospitalitate. Bătrânii trebuiau respectaţi (32-34). Israeliţii trebuiau să practice metode cinstite în afaceri (v. 35-37).

C. Pedeapsa pentru ofense grave (cap. 20)

Capitolul acesta prezintă pedepsele prevăzute pentru câteva din ofensele enumerate în capitolele 18 şi 19. Persoana care expunea un copil focului, în cadrul unei ofrande aduse lui Moloh trebuia omorâtă cu pietre (v. 1-3). Dacă oamenii eşuau în responsabilitatea lor de a omorî un astfel de om, atunci Dumnezeu îl omora pe el şi familia sa (v. 4, 5). Verdictul pedepsei cu moartea se aplica şi în cazul celui care se ducea la cei ce cheamă morţii şi la ghicitori (v. 6); de asemenea se aplica împotriva unei persoane care îşi blestema tatăl sau mama (v. 9); asupra unui adulter sau a unei adultere (v. 10); asupra unuia care comitea incest cu soţia tatălui sau (v. 11) sau cu nora sa (v. 12); şi asupra unui sodomit (v. 13). (Ambii participanţi trebuiau ucişi în cazurile de relaţii sexuale nelegitime) În cazul unui om care întreţinea relaţii sexuale interzise cu o mamă şi cu fiica acesteia, toţi cei ce se făceau vinovaţi de această faptă cumplită trebuiau arşi în foc (v. 14). Perversiunile sexuale între oameni şi animale constituiau o infracţiune vrednică de pedeapsa cu moartea; atât omul, cât şi animalul trebuiau ucişi (v. 15, 16). Pedeapsa cu moartea (sau, conform opiniei unora, excomunicarea, excluderea din comunitate) era rostită împotriva celor vinovaţi de relaţii sexuale cu o soră sau cu o soră vitregă (v. 17) sau cu o femeie aflată în ciclul menstrual (v. 18). Relaţiile sexuale cu o mătuşă atrăgeau de asemenea judecata, „amândoi îşi vor purta nelegiuirea", deşi nu se oferă detalii (v. 19). Unii cred că prin aceasta se înţelege că vor muri fără să aibă copii, ca în versetul 20, unde este vorba despre un bărbat care avea relaţii sexuale cu soţia unchiului său şi ca în versetul 21, unde infracţiunea era comisă cu o cumnată.

Versetul 21 se aplica numai atât timp cât fratele era în viaţă. Dacă murea fără să lase un fiu care să-i perpetueze numele, fratele său era obligat să se căsătorească cu văduva şi să dea copilului numele celui decedat (Deut. 25:5). Acesta este aşa-numitul mariaj levirat.

În inima Sa, Dumnezeu a dorit să aibă un popor sfânt, despărţit şi rupt de toate urâciunile şi abominaţiile practicate de Neamuri, care să se bucure de binecuvântările Ţării Făgăduinţei (v. 22-26). Cei care chemau morţii şi ghicitoarele trebuiau exterminaţi prin omorârea cu pietre (v. 27).

Capitolele 21 şi 22, precum şi 16 şi 17 sunt adresate lui Aaron şi fiilor lui.

Preoţii nu aveau voie să se întineze prin atingerea de cei morţi, cu excepţia decesului unei rude apropiate. Chiar intrarea în cortul persoanei decedate provoca întinarea persoanei în cauză, timp de şapte zile (Num. 19:14), ceea ce îl descalifica pe un preot să slujească înaintea Domnului pe perioada respectivă. Prin urmare, i se interzicea preotului să se întineze, cu excepţia cazurilor când era vorba de o rudă foarte apropiată. Probabil acesta este sensul versetului 4, deoarece, datorită rangului său înalt, ci nu avea voie să se întineze pentru nici un motiv, cu excepţia celor listate în versetele 2 şi 3.

Israeliţilor li s-a interzis participarea la practicile păgânilor, prin care aceştia îşi mutilau trupurile, cu semne prin care jeleau pentru cei decedaţi. Preotului nu i se permitea să ia în căsătorie o femeie întinată de prostituţie sau o femeie divorţata. Dar el se putea căsători cu o văduvă. Fiica unui preot care devenea prostituată trebuia omorâtă prin arderea în foc.

Unui mare preot nu i se permitea să jelească după datinile poporului, după cum nu avea voie să părăsească sanctuarul în semn de respect pentru cel decedat. El nu putea să se căsătorească decât cu o fecioară israelită şi viaţa sa de căsnicie trebuie să fie ireproşabilă.

Un bărbat cu defecte fizice - orb, şchiop sau slut la faţă, sau cu deformaţii ale membrelor, cu răni la picior sau la mână, cu cocoaşă, cu defecte de vedere, sau suferind de alte boli, cu scabie sau cu organe reproductive necorespunzătoare - nu avea voie să fie preot. Dar oricare din fiii lui Aaron care avea vreunul din cusururile menţionate putea să se înfrupte din hrana acordată preoţilor, deşi nu putea să slujească activ ca preot

înaintea Domnului (v. 22, 23). Hrana sfântă era partea preoţilor din jertfa de pace. Hrana prea sfânta era partea lor din celelalte ofrande. Preoţii care aduceau jertfe trebuiau să fie fără cusur, întrucât îl întruchipau pe Cristos, Marele nostru Preot fără pată, fără zbârcitură şi fără cusur.

Dacă un preot se întina din punct de vedere ceremonial prin îmbolnăvirea de lepră, printr-o scurgere permanentă sau prin contact cu trupul unei persoane decedate, prin consumul de carne din care nu s-a scurs sângele sau din orice alt motiv, el nu mai avea voie să mănânce din hrana preoţilor. Asta se înţelege prin cuvintele: „să se separe de lucrurile sfinte care îmi sunt închinate de fiii iui Israel" din versetul 2. Dacă un preot era lepros sau avea o rană deschisă, era probabil descalificat de a mai funcţiona ca preot o bună bucată de timp. în alte cazuri menţionate, prevala următorul ritual pentru preot: Mai întâi, el trebuia să se îmbăieze. Apoi aştepta până seara, când se curăţa din nou.

În general străinii şi oaspeţii, precum şi argaţii nu aveau voie să mănânce din hrana sfântă. Dar un sclav care a fost cumpărat de preot, precum şi copiii sclavului puteau să mănânce din hrana sfântă. Dacă fiica preotului se căsătorea cu un bărbat din afară, nu mai avea voie să mănânce din hrana sfântă. Dar dacă rămânea văduvă sau divorţată sau fără copii şi trăia în casa tatălui ei, atunci putea să mănânce din hrana preoţilor.

Dacă un bărbat consuma involuntar o parte din hrana sfântă, putea repara greşeala, punând la loc hrana consumată şi adăugând o cincime, ca în căzui ofrandei de vinovăţie.

Ofrandele aduse. Domnului trebuiau să fie fără cusur (v. 19), fie pentru arderile-de-tot (v. 18-20), fie pentru ofrandele de pace (v. 21). Era interzis să se aducă animale bolnave, şchioape sau diforme (v. 22). Un bou sau un miel cu un membru prea lung sau prea scurt nu putea fi adus ca jertfă de bunăvoie, dar ca jurământ putea fi primit (v. 23). Animalele castrate sau cele cu organe reproductive deteriorate nu puteau fi aduse ca jertfă (v. 24). Israeiiţilor li s-a interzis să primească atari animale cu defecte ca ofrandă din partea unui străin (v. 25). Un animal de jertfă nu putea fi adus decât după a opta zi de la naştere (v. 26, 27). Nu era voie să fie înjunghiate vaca, oaia sau capra în aceeaşi zi cu puiul lor (v. 28). Carnea unei jertfe de mulţumire trebuia consumată în aceeaşi zi în care era adusă (v. 29, 30).

Ultimul paragraf din acest capitol explică motivul pentru care israeliţii trebuiau să respecte şi să împlinească toate poruncile acestea ale Domnului: Pentru că Dumnezeul Care i-a scos din Egipt este sfânt! Găsim în acest scurt pasaj o seamă de sintagme care subliniază mesajul central al cărţii Levitic: „Să nu profanaţi", „să fiu sfinţit" şi „Eu sunt Domnul care vă sfinţesc."

A. Sabatul

Calendarul religios al Israelului devine acum subiectul legislaţiei lui Dumnezeu. Domnul le-a spus copiilor lui Israel prin Moise să proclame sărbătorile Domnului, ca strângeri laolaltă sfinte.

După şase zile de muncă, ziua a şaptea, sau sabatul, trebuia sa fie ziua de odihnă, după truda din zilele de lucru. Era singura zi sfântă din săptămână.

B. Pastele

Pastele Domnului trebuia serbat în ziua a paisprezecea a primei luni (Nisan sau Abib). Ea comemora răscumpărarea Israelului din sclavia Egiptului. Mielul de paşte era un arhetip al lui Cristos, Mielul lui Dumnezeu, Pastele nostru (1Cor. 5:7), al Cărui sânge a fost vărsat pentru ca sa ne răscumpere din sclavia faţă de păcat. El nu a murit la vremea Creaţiei, ci la împlinirea vremii (Gal. 4:4-6).

C. Sărbătoarea Azimilor

Sărbătoarea Azimilor avea loc în legătură cu Pastele şi dura şapte zile, începând cu ziua a doua după Paşte - adică din a cincisprezecea zi a lunii Nisan până în a douăzecea zi. Numele celor două sărbători sunt adesea interschimbabile. În acest timp, evreilor li se cerea să scoată din case orice aluat, orice dospeală. Sărbătoarea simbolizează o viaţă din care a fost eliminată dospeala răutăţii şi a maliţiei, o viaţă caracterizată prin „pâinea nedospită a sincerităţii adevărului" (1Cor. 5:8). Între Paşte (răscumpărarea noastră) şi Sărbătoarea Azimilor (obligaţia noastră de a umbla în sfinţenie) nu exista nici un hiat... Chiar şi azi evreii mănâncă pâine nedospită în timpul acestei sărbători, care se numeşte matzo. Prepararea pâinii matzo presupune străpungerea pâinii iar în procesul de coacere a pâinii ea este prevăzută cu dâre, este brăzdată. El a fost străpuns pentru noi şi prin rănile Sale (prin dungile lăsate de biciuirea Sa) suntem noi vindecaţi.

D. Sărbătoarea roadelor dintâi

Prezentarea snopului legănat de orz avea loc în a doua zi a Sărbătorii Azimilor (în prima zi după Sabat - adică prima zi a săptămânii). Aceasta era Sărbătoarea Roadelor dintâi, care marca începutul secerişului orzului, prima dintre recoltele de cereale ale anului. Un snop de orz era legănat înaintea Domnului în semn de mulţumire pentru recolta dăruită israeliţilor. De asemenea se aduceau o ofrandă de cereale şi o ofrandă de ardere-de-tot. Această primă recoltă era considerată ca făgăduinţă sau anticipare a unei recolte ulterioare şi mai îmbelşugate. Este o imagine care ni-L înfăţişează pe Cristos în învierea Sa - „Cristos... roadele dintâi ale celor care au adormit" (1Cor. 15:20). învierea Sa este garanţia noastră că toţi cei care şi-au pus încrederea în El vor dobândi şi ei nemurirea prin înviere.

E. Sărbătoarea săptămânilor

Sărbătoarea săptămânilor (în ebraică: Shavuot) sau Rusalii sau Ziua Cinci-zecimii (în greacă pentecost, cincizeci) se sărbătorea la cincizeci de zile după Sabatul Paştelor. Era o sărbătoare a recoltei, prin care I se aduceau mulţumiri lui Dumnezeu pentru începutul secerişului grâului. Roadele dintâi ale secerişului grâului erau aduse ca ofrandă cu acest prilej, împreună cu o jertfă de ardere-de-tot, cu o ofrandă de cereale noi, cu ofrande de băutură şi cu ofranda de pace. Potrivit tradiţiei ebraice, Moise a primit legea în această zi a anului. Sărbătoarea este un arhetip ai Zilei Cincizecimii, Rusaliilor, când a luat fiinţă biserica. Ofranda legănata era alcătuită din două pâini coapte din floarea făinii noi provenite din recolta recentă, (Era singura ofrandă dospită.) Aceste pâini reprezintă arhetipal pe evrei şi pe Neamuri, care sunt contopiţi într-un ..singur om nou în [Cristos]" (Ef. 2:15).

După Rusalii urma un lung interval, de circa patru luni, după care venea o altă sărbătoare. Acest interval de timp ar putea simboliza actuala epocă a bisericii, în care noi aşteptăm cu dor întoarcerea Mântuitorului nostru.

F. Sărbătoarea trâmbiţelor

Sărbătoarea trâmbiţelor avea loc în prima zi a lunii a şaptea. Sunând din trâmbiţe, fiii lui Israel erau convocaţi la o sfântă întrunire. Cu acest prilej avea loc o perioadă de zece zile de cercetare de sine şi pocăinţă, care se încheia cu Ziua Ispăşirii. Ea simbolizează acea perioadă în care Israelul va fi readus în ţara sa. după care va urma un timp de pocăinţă la scară naţională. Aceasta a fost prima zi a anului civil, numită în prezent Roş Haşana (în ebraică: capul anului). Unii văd în această sărbătoare şi o întruchipare a unei alte strângeri - a sfinţilor ca să-L întâmpine pe Domnul la Răpirea bisericii.

G. Ziua Ispăşirii

Ziua Ispăşirii (în ebraică: Yom Kippur), care avea loc în ziua a zecea a lunii a şaptea, a fost descrisă detaliat în capitolul 16. Ea prefigurează pocăinţa Israelului la nivel naţional, când o rămăşiţă credincioasă se va întoarce spre Mesia, fiind iertată (Zah. 12:10; 13:1). în aproape toate detaliile legate de Ziua Ispăşirii Dumnezeu repetă porunca de a nu lucra. Singura persoană care desfăşura vreo activitate în această zi era marele preot. Domnul a întărit această poruncă, amenințând că va nimici orice persoană care călca această poruncă. Asta pentru că mântuirea pe care ne-a dobândit-o Marele nostru Preot nu s-a întemeiat pe faptele pe care le-am săvârşit noi (Tit 3:5). Nici o faptă săvârşită de om nu poate avea vreun rol în îndepărtarea păcatelor noastre. Numai lucrarea lui Cristos este, doar ceea ce a făcut El ne-a asigurat mântuirea noastră veşnică. „Să vă smeriţi sufletele" (v. 27, 29) înseamnă „să postiţi". Chiar şi astăzi evreii religioşi serbează această zi cu post şi rugăciune. Deşi Ziua Ispăşirii este listată printre sărbătorile lui Iehova, ea era mai degrabă o zi a postului, iar nu a petrecerii. Dar după reglementarea chestiunii păcatului, venea vremea bucuriei din cadrul Sărbătorii corturilor.

H. Sărbătoarea corturilor

Sărbătoarea corturilor (ebr.: Sukkoth, „colibe") începea în a cincisprezecea zi a lunii a şaptea. Timp de şapte zile, israeliţii locuiau în colibe (v. 42). Este o întruchipare a odihnei finale şi a secerişului final, când Israelul va locui în siguranţă în ţară, în Mileniu. Şi această sărbătoare este numită Sărbătoarea Strângerii (Ex. 23:16). Ea avea legătură cu secerişul. Cele două sabaturi ar putea simboliza Mileniul şi Odihna eternă. Moishe şi Ceil Rosen ne oferă un tablou al acestei datini:

Israeliţii construiau colibe în care locuiau în timpul acestei sărbători, ca să-şi aducă aminte de locuinţele lor vremelnice în care au locuit în timpul peregrinărilor prin pustiu. Chiar şi astăzi mulţi evrei îşi construiesc colibe tară acoperiş, alcătuite din trei pereţi, cu prilejul acestei sărbători, pe care le ornează cu ramuri şi cu fructe de toamnă, ca să-şi aducă aminte de seceriş.

Toţi cei care-şi puteau permite se suiau în fiecare an la Ierusalim cu prilejui acestei sărbători, în cadrul închinăciunii de la Templu avea loc şi ritualul turnării apei din Scăldătoarea Siloam, ca simbol al rugăciunilor pentru ploile de iarnă. Cu prilejul acestei sărbători a strigat Isus cu glas tare: „...Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea" (Ioan 7:37-38).

După ce Israelul va fi celebrat ultima Zi a Ispăşirii, se va sărbători din nou la Ierusalim Sărbătoarea Colibelor (Zah. 14:16).

Unul din lucrurile pe care Domnul a căutat sa îl predea poporului Său a fost strânsa asociere dintre aspectele spirituale şi cele fizice ale vieţii. Timpurile de belşug şi binecuvântare trebuiau să fie timpuri de bucurie înaintea Domnului. Domnul le-a fost înfăţişat israeliţilor ca Unul care S-a îngrijit zilnic de nevoile lor. Răspunsul lor ca naţiune la bunătatea Sa şi-a găsit expresie în festivalurile legate de strângerea recoltelor.

Observaţi repetiţia poruncii ca israeliţii să nu execute munci comune în aceste ocazii solemne (v. 3,7,8,21,25,28,30,31, 35, 36).

La aceste sărbători ale lui Iehova se poate observa o certă progresie cronologică. Sabatul ne transportă înapoi la odihna lui Dumnezeu după creaţie. Pastele şi Sărbătoarea Azimilor ne vorbesc despre Calvar. Apoi urmează Sărbătoarea Roadelor Dintâi, care ne îndreaptă privirile spre învierea lui Cristos. Sărbătoarea Rusaliilor întruchipează venirea Duhului Sfânt. Apoi, privind spre viitor, Sărbătoarea trâmbiţelor simbolizează strângerea laolaltă din nou a Israelului. Ziua Ispăşirii simbolizează acel timp când o rămăşiţă a Israelului se va pocăi, recunoscându-L pe Mesia. Şi, în sfârşit, Sărbătoarea corturilor se referă la Israel bucurându-se de domnia de o mie de ani a lui Cristos.

Capitolul 23 s-a ocupat de sărbătorile anuale. Capitolul 24 se ocupă de slujbele făcute înaintea Domnului.

În sfeşnicul dinaintea Domnului trebuia să ardă necurmat untdelemn curat de măsline. Douăsprezece turte trebuiau aşezate în două rânduri sau grămezi pe masa punerii înainte, Fiind înlocuite cu altele noi în fiecare sabat. Tămâia menţionată în versetul 7 aparţinea Domnului şi era oferită lui Iehova ori de câte ori se scotea pâinea veche, pentru a fi dată preoţilor ca hrană.

Acum intervine brusc relatarea despre fiul unei israelite al cărei tată era egiptean şi care a fost omorât cu pietre pentru că L-a blestemat pe Dumnezeu (v. 10-16, 23). Incidentul ne arată ca legea era aceeaşi pentru toţi cei ce locuiau în tabăra Israelului, fie că erau evrei pur-sânge, fie că erau de altă naţionalitate (v. 22). Aici ni se arată că blasfemia, asemenea asasinatului, se pedepsea cu moartea vinovatului (v. 14, 16, 17, 23). (Versetul 16 a fost, probabil, legea împotriva blasfemiei la care evreii s-au referit când au spus: "Noi avem o lege şi potrivit legii noastre El [Domnul Isus] trebuie să moară, pentru că S-a făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu" [Ioan 19:7]. Asta ne arată că pentru alte infracţiuni se putea aduce o compensaţie (v. 18,21). În fine, incidentul ne arată că:

...retribuţia era un principiu de bază al legii; greşelile trebuiau corectate, relele îndreptate. Ceea ce a dus la stricarea reputaţiei legii a fost coborârea ştachetei. Legea retorsiunii este luată în derâdere astăzi în Occident, dar oamenii cu scaun la cap nu renunţă la ea.

(a) în societatea antică, pedeapsa aplicată era de multe ori disproporţionat de mare faţă de răul comis. Şi astfel pedeapsa ca formă de retorsiune a constituit un important pas în direcţia adevăratei justiţii,

(b) Mai mult, pedeapsa de reabilitare - alternativa cel mai des propusă - suferă de neajunsul subiectivismului. Căci cine decide când a fost un om reabilitat, fiind gata să revină în sânul societăţii? Astăzi sentinţele sunt poate destul de blânde, dar cum vor fi oare mâine? Adevărata justiţie este: un ochi (şi numai unu) pentru un ochi. (Daily Notes ofthe Scriptura Union)

În versetele 1-9 vedem o imagine a Israelului aşa cum l-a rânduit Dumnezeu să fie. în versetele 10.-16 Îl înfăţişează pe Israel cum a devenit mai târziu, blasfemiin-du-l Numele şi blestemând (Sângele Lui să cadă peste noi şi peste copiii noştri).

Legislaţia din capitolele 25-27 i-a fost data lui Moise pe Muntele Sinai, nu în interiorul cortului (25:1; 26:46; 27:34).

Tot al şaptelea an trebuia respectat ca un sabat. Pământul trebuia să rămână necultivat. Alimentaţia oamenilor era asigurată din recolta care creştea de la sine. Stăpânul ogorului nu avea voie sa strângă recolta, ci s-o lase pentru uzul gratuit al oamenilor.

Al cincizecilea an era de asemenea un sabat, cunoscut sub denumirea de An Jubiliar, care începea în Ziua Ispăşirii, după un ciclu de şapte ani sabatici (adică patruzeci şi nouă de ani). În acest an trebuiau eliberaţi sclavii, pământul trebuia lăsat necultivat şi revenea proprietarului său iniţial. Preţul unui sclav sau al unei parcele de teren scădea pe măsură ce se apropia anul jubiliar (v. 15-17) şi toate tranzacţiile trebuiau să ţină cont de acest fapt. Cuvintele. Proclamaţi libertatea în toată ţara la toţi locuitorii ei (v. 10 KJV) sunt săpate pe renumitul Clopot american al Libertăţii aflat în prezent în oraşul Philadelphia. Credincioşii de astăzi ar putea compara anul jubiliar cu venirea Domnului. Pe măsură ce se apropie venirea Lui, bunurile noastre materiale scad în valoare. În clipa în care va veni El, banii noştri, proprietăţile imobiliare şi investiţiile noastre nu ne vor mai fi de nici un folos. Morala care se desprinde de aici este că toate aceste bunuri trebuie să le punem în exploatare pentru El astăzi!

Cu privire la anul sabatic, oamenii se întrebau poate ce vor mânca în acel an şi în anul următor. Dumnezeu le-a promis că dacă erau ascultători, E! va dărui suficiente recolte în anul al şaselea, ca să le ajungă pe trei ani.

O dată la cincizeci de ani se întâmpla ca doi ani la rând sa nu existe nici semănat, nici secerat, adică atunci când anul sabatic obişnuit era urmat de anul jubiliar. Este de presupus că Domnul dăruia recolte suficient de îmbelşugate pentru anul al patruzeci şi optulea ca proviziile să ajungă pentru patru ani.

Unii învăţaţi cred, prin metoda de calcul inclusivă, anul al cincizecilea era de fapt al patruzeci şi nouălea. În orice caz, acesta este un exemplu de ecologie judicioasă: conservarea fertilităţii pământului prin impunerea unei perioade de odihnă pentru el. În epoca modernă omul se preocupă cu păstrarea resurselor planetei. Dar, cum se întâmplă de atâtea ori, Cuvântul lui Dumnezeu este cu mult mai prevăzător şi avansat.

Pământul putea fi vândut, fără ca acest act să rămână permanent, pentru că Iehova este adevăratul Proprietar. Trei erau modalităţile în care pământul putea fi răscumpărat (adică redat proprietarului său evrei iniţial): Ruda cea mai apropiată putea să-l ia înapoi prin cumpărare pentru vânzător (v. 25); vânzătorul (proprietarul iniţial), dacă redevenea solvabil, putea să-l răscumpere, achitându-i cumpărătorului valoarea reprezentând anii rămaşi pană la a-nul jubiliar (v. 26,27); altminteri, pământul revenea automat proprietarului iniţial în anul jubiliar (v. 28).

O casă într-o cetate împrejmuită cu un zid era obiectul răscumpărării pe timp de un an. După aceea devenea proprietatea noului proprietar, cu titlu permanent. Casele din satele neîmprejmuite erau socotite ca parte a terenului şi, prin urmare, reveneau proprietarului iniţial în anul jubiliar. Casele aflate în posesia leviţilor în cetăţile speciale ce le-au fost repartizate erau totdeauna pasibile de a fi răscumpărate de leviţi. Terenul repartizat leviţilor ca teren de folosinţă comună nu putea fi vândut.

Dacă un israelit se îngloda în datorii, căzând în sărăcie, creditorii săi evrei nu aveau voie să-l asuprească. După cum nu le era îngăduit să perceapă dobândă pe sumele de bani datorate sau să-i pretindă ca alimentele pe care i le-a împrumutat să-i fie returnate cu un surplus.

Dacă un israelit înglodat în datorii se vindea pe sine însuşi unui creditor evreu, în schimbul sumei pe care i-o datora, el nu trebuia tratat ca un sclav, ci ca un argat trebuind să fie eliberat în anul jubiliar, dacă acesta survenea înainte de încheierea celor şase ani de slujire. Evreilor li s-a permis să aibă sclavi dintre naţiunile celelalte, aceştia fiind consideraţi proprietatea lor, transmisibilă, descendenţilor lor. Dar evreii nu puteau fi sclavii altor evrei.

Dacă un evreu se vindea pe sine unui neevreu care locuia în ţară, evreul putea fi totdeauna răscumpărat şi eliberat. Preţul de răscumpărare se stabilea în funcţie de numărul de ani rămaşi până la anul jubiliar. Rudenia care îl răscumpăra pe evreu îl putea pune pe acesta la munci de argat până la jubileu. Dacă nu se găsea nici o rudenie care să-l răscumpere, evreul respectiv era automat pus în libertate în anul jubiliar.

Versetul acesta atrage atenţia că israeliţii şi pământul for (v. 23) aparţineau Domnului iar ei trebuiau să-L recunoască în calitatea Sa de Proprietar cu drepturi depline. Nici poporul lui Dumnezeu, nici pământul lui Dumnezeu nu puteau fi vândute permanent.

A. Binecuvântări pentru ascultarea de Dumnezeu

În acest capitol spaţiul acordat avertismentelor este dublu faţă de cel acordat binecuvântărilor. Strâmtorarea, rodul promis al neascultării, este acel instrument de care Se foloseşte Dumnezeu nu pentru a Se răzbuna, ci pentru a-Şi conduce poporul la pocăinţă (v. 40-42). Actele de disciplinare a naţiunii creşteau în intensitate până când israeliţii îşi mărturiseau nelegiuirea. Observaţi progresia din versetele 14, 18,21, 24 şi 28.

După avertismentele privitoare la consecinţele idolatriei (v. 1), călcării sabatului şi lipsei de reverenţă (v. 2), Domnul a promis naţiunii următoarele binecuvântări, cu condiţia ca israeliţii să păzească poruncile Sale: ploaie, fertilitate (v. 4), productivitate, securitate (v. 5), pace, siguranţă (v. 6), victorie asupra duşmanilor lor (v. 7, 8), rodnicie şi prezenţa Domnului (v. 9-13). Versetul 13 în traducerea lui Knox este foarte plastic redat: „Oare nu Eu... am zdrobit lanţul de pe grumazurile voastre, dăruindu-vă ţinuta dreaptă de oameni liberi?"

B. Blesteme pentru neascultarea de Dumnezeu (26:14-39)

Neascultarea atrage după sine groază, boli, cuceriri din partea vrăjmaşilor, secetă, infertilitate, fiare sălbatice, epidemii, invazii şi captivitate.

Versetul 26 descrie condiţiile create de foamete. Pâinea va fi atât de puţină încât zece femei o vor coace într-un singur cuptor, adică doar atât cât să ajungă de obicei pentru o singură familie. în versetul 29 este descrisă o foamete şi mai cumplită, marcată de canibalism (a se vedea 2 Regi 6:29 şi Plângeri 4:10 unde acest avertisment şi-a găsit împlinirea istorică).

Persistenţa Israelului în neascultare avea să ducă la înrobirea lor de către o putere străină. Iar pământul Israelului avea să se bucure de o perioadă de odihnă egală cu numărul de ani sabatici în care poporul a nesocotit legile lui Dumnezeu. Exact aşa s-a întâmplat în robia babiloneană, în anii scurşi între domnia lui Saul şi captivitate, poporul nu a respectat anii sabatici. În consecinţă, israeliţii au petrecut şaptezeci de ani în exil, în tot acest timp ţara lor bucurându-se de odihnă (2Cron. 36:20,21).

C. Refacerea prin mărturisire şi pocăinţă

Secţiunea finală a capitolului 26 asigură naţiunii neascultătoare posibilitatea refacerii prin mărturisirea păcatelor şi pocăinţă. Dumnezeu nu avea să-Şi uite cu desăvârşire poporul, ci avea să-Şi aducă aminte de promisiunile pe care le-a făcut în cadrul legământului.

Ultimul capitol din Levitic se ocupă cu jurămintele voluntare făcute Domnului. După câte se pare, ca gest de recunoştinţă pentru vreo binecuvântare primită din partea Domnului, un om putea să predea Domnului prin jurământ o persoană (pe el însuşi sau pe un membru al familiei sale), un animal, o casă sau un ogor. Lucrurile încredinţate prin jurământ erau predate preoţilor (Num. 18:14). Întrucât aceste daruri nu erau întotdeauna de folos preoţilor, s-a creat posibilitatea ca persoana care făcea jurământul să-i poată da preotului o sumă de bani, în locul persoanei sau lucrului făgăduit.

Jurământul de consacrare era foarte solemn.

Dacă o persoană era închinată Domnului prin jurământ, preţul de răscumpărare pe care trebuia să-l achite preotului era următorul:

Un bărbat între 20-60 ani	50 sicii
O femeie între 20-60 ani	30 sicii
Pers. sex masculin 5-20 ani	20 sicii
Pers. sex feminin 5-20 ani	10 sicii
Pers. sex masculin 1 lună - 5 ani	5 sicii
Pers. sex feminin 1 lună - 5 ani	3 sicii
Bărbat de la 60 de ani în sus	15 sicii
Femeie de la 60 de ani în sus	10 sicii

Dacă un bărbat era prea sărac pentru a răscumpăra persoana făgăduită prin jurământ, conform tabelului de mai sus, preotul stabilea suma după cât putea să achite acesta.

Dacă se făgăduia prin jurământ un animal, se aplicau următoarele reguli: Un animal curat, bun de jertfă, nu putea fi răscumpărat (v. 9), ci trebuia adus Domnului pe altar (Num 18:17); nici un câştig nu era permis prin schimbarea unui animal cu altul, deoarece în acest caz ambele intrau în posesia Domnului (v. 10, 33); un animal necurat putea fi răscumpărat prin achitarea valorii stabilite de preot, plus o cincime (v. 11-13).

Dacă un bărbat îi închina Domnului casa sa, putea să se răzgândească şi s-o răscumpere achitându-i preotului valoarea estimativă a acesteia plus o cincime.

Evaluarea valorii unui teren agricol era complicată de faptul ca acesta revenea automat proprietarului iniţial în anul jubiliar.

Dacă era dedicat de către proprietarul iniţial, adică dacă acesta îl moştenea, se aplicau regulile din versetele 16-21. Valoarea sa era stabilită după cantitatea de sămânţă semănată pe el. De exemplu, dacă se semăna pe acest teren un omer de sămânţă de orz, valoarea stabilită era de cincizeci de sicii de argint.

Dacă ogorul era închinat Domnului prin jurământ către anul jubiliar sau în anul jubiliar, atunci se aplica evaluarea de mai sus. Dar dacă era dedicat la câţiva ani după anul jubiliar, valoarea ogorului scădea corespunzător. Cu alte cuvinte, terenul valora doar 30 de sicii dacă era dedicat la 20 de ani după anul jubiliar.

Dacă terenul era răscumpărat, se cerea o plată suplimentară de o cincime. Dacă, după ce a dedicat Domnului terenul respectiv, proprietarul nu-l răscumpăra înainte de anul jubiliar sau dacă îl vindea în secret altuia, terenul nu mai putea fi răscumpărat, ci devenea proprietatea preotului în anul jubiliar. În acest caz, pământul era „dedicat" sau „sfânt" Domnului.

Dacă un ogor era dedicat de către altcineva decât proprietarul iniţial, adică de către un om care l-a cumpărat, atunci situaţia era guvernată de regulile cuprinse în versetele 22-25. Preotul stabilea valoarea proprietăţii, în funcţie de numărul de recolte care s-ar putea obţine până la a-nul jubiliar, deoarece în acel an terenul era retrocedat proprietarului iniţial.

Întâiul născut dintre animalele de jertfa nu putea fi dedicat Domnului, deoarece deja îi aparţinea Lui. întâiul născut dintre animale necurate putea fi răscumpărat prin achitarea valorii stabilite de preot, plus o cincime. Altminteri preotul putea să vândă animalul.

O zecime din grâne şi fructe aparţinea Domnului. Dacă ofertantul dorea s-o păstreze, el putea achita valoarea ei, plus o cincime.

Expresia: „tot ce trece sub toiag" se referă la practica de a număra oile sau caprele făcându-le să treacă pe sub toiagul păstorului. Leslie Flynn comentează:

Cu toiagul în mână el [păstorul] atingea fiecare a zecea oaie sau capră. Păstorul nu putea schimba defel ordinea derulării animalelor, aşa încât pe locul zece să cadă un animal imperfect. Dacă încerca să modifice ordinea, atât animalul cu numărul zece, cât şi cel care a fost prezentat pe locul său erau ale Domnului.

Prima zecime s-a numit zecimea levitică, deoarece era achitată leviţilor (Num 18:21-14). A doua zecime, după câte se pare diferită, este prescrisă în Deuteronom 14:22-29.

Cuvintele: Poruncile pe care Domnul le-a poruncit lui Moise se referă, probabil, la întreaga carte Levitic. După ce am studiat multitudinea de ritualuri detaliate şi cazuri de vărsare a sângelui prin jertfirea animalelor, putem să ne bucurăm alături de Matthew Hanry pentru faptul că:

Noi nu suntem sub umbrele întunecate ale legii, ci ne bucurăm de lumina limpede a evangheliei,... că nu ne aflăm sub jugul apăsător al legii şi sub ordonanţele carnale pe care le presupune ea..., ci sub instituţiile lesnicioase şi pline de dulceaţă ale evangheliei, care spune că aceia sunt

adevăraţii 'închinători care se Închină Tatălui în duh şi adevăr, numai prin Cristos şi în numele Aceluia care este preotul nostru, templul nostru, altarul nostru, jertfa noastră, purificarea noastră - într-un cuvânt: totul. Prin urmare, să nu credem că întrucât nu suntem tributari ceremonialelor de curăţire, sărbătorilor [ebraice] şi prinosurilor ce erau aduse cu acest prilej, este perfect acceptabil să-L slujim pe Dumnezeu oricum, chiar dacă nu-i acordăm decât o mică parte din devotamentul nostru, din timpul nostru şi din avutul nostru. Nicidecum! Ci dimpotrivă inimile noastre să fie pline peste măsură de dorinţa de a-l aduce ofrande de bunăvoie, spre lauda Lui. cu şi mai multă iubire stanţă şi bucurie adâncă, dăruiţi Lui mai pe de-a-ntregul, cu gândul şi cu fapta, cu o râvnă izvorâtă din motive sincere şi curate,

Având îndrăzneala să intrăm în sfânta sfintelor prin sângele lui Isus, să ne apropiem cu o inimă adevărată, cu o deplină siguranţă a credinţei, închinându-ne lui Dumnezeu cu mult mai multă voioşie şi încredere smerită, zicând în continuare: Binecuvântat să fie Dumnezeu din pricina lui Isus Cristos!

Nimic din ce era sortit morţii sau distrugerii nu putea fi răscumpărat. Asta se înţelege prin lucru! închinat sau proscris. Astfel un fiu care şi-a blestemat părinţii nu putea fi răscumpărat, ci trebuia omorât negreşit.

De notat că în acest capitol se face distincţie între ceea ce este consacrat (NASB) sau sfinţit (KJV) şi ceea ce este proscris (NASB) sau devotat (NKJV, KJV). Lucrurile sfinţite prin jurământ - adică puse deoparte pentru o întrebuinţare divină - puteau fi răscumpărate. Lucrurile devotate erau dăruite definitiv şi integral, nemaiputând fi răscumpărate.

clickbible.org